

Warszawa, dnia 22 czerwca 2018 r.

Poz. 1206

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I TECHNOLOGII¹⁾**

z dnia 28 maja 2018 r.

w sprawie kryteriów i warunków technicznych, którym muszą odpowiadać kasy rejestrujące²⁾

Na podstawie art. 111 ust. 9 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2017 r. poz. 1221 i 2491 oraz z 2018 r. poz. 62, 86 i 650) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) szczegółowe kryteria i warunki techniczne, którym muszą odpowiadać kasy rejestrujące, oraz sposób oznaczania pamięci fiskalnej kas rejestrujących numerami unikatowymi, warunki ich przydzielania oraz dokumenty, które powinny być dołączone do kasy rejestrującej przy wprowadzaniu jej do obrotu;
- 2) dane, które powinien zawierać wniosek producenta krajowego albo podmiotu dokonującego wewnątrzspółnotowego nabycia lub importu kas rejestrujących o wydanie potwierdzenia wymienionego w art. 111 ust. 6b ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług, zwanej dalej „ustawą”, jak również rodzaje dokumentów, w tym oświadczeń, oraz kas rejestrujących wzorcowych do badań i innych urządzeń, które mają być przedstawione lub dostarczone wraz z wnioskiem;
- 3) okres, na który jest wydawane potwierdzenie, o którym mowa w art. 111 ust. 6b ustawy;
- 4) zakres badań kas rejestrujących oraz rodzaje danych zawartych w sprawozdaniu, o którym mowa w art. 111 ust. 6e ustawy.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) algorytmie weryfikującym – rozumie się przez to algorytm stosowany w drukarkach fiskalnych, kontrolujący przypisanie nazw sprzedawanych towarów i usług do stawek podatku od towarów i usług, zwanego dalej „podatkiem”, oraz zwolnienia od podatku zgodnie z zasadą, że wartość stawki podatku dla danej nazwy towaru lub usługi nie może być zmieniona na wyższą, jeżeli wcześniej jej wartość została obniżona;

¹⁾ Minister Przedsiębiorczości i Technologii kieruje działem administracji rządowej – gospodarka, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 10 stycznia 2018 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Przedsiębiorczości i Technologii (Dz. U. poz. 93).

²⁾ Niniejsze rozporządzenie zostało notyfikowane Komisji Europejskiej w dniu 19 stycznia 2018 r. pod numerem 2018/23/PL, zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597), które wdraża dyrektywę (UE) 2015/1535 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 9 września 2015 r. ustanawiającą procedurę udzielania informacji w dziedzinie przepisów technicznych oraz zasad dotyczących usług społeczeństwa informacyjnego (ujednolicenie) (Dz. Urz. UE L 241 z 17.09.2015, str. 1).

- 2) dokumencie fiskalnym – rozumie się przez to dokument w postaci papierowej i w postaci elektronicznej emitowany przez kasę, oznaczony logo fiskalnym oraz numerem unikatowym kasy, obejmujący paragon fiskalny, paragon fiskalny anulowany, raport fiskalny oraz fakturę i fakturę anulowaną;
- 3) dokumencie нефiskalnym – rozumie się przez to każdy dokument w postaci papierowej i w postaci elektronicznej emitowany przez kasę, inny niż dokument fiskalny, zawierający oznaczenie „NIEFISKALNY” i niezawierający logo fiskalnego;
- 4) dokumencie w postaci elektronicznej – rozumie się przez to zbiór ustrukturyzowanych i uporządkowanych danych z dokumentów fiskalnych i нефiskalnych, zapisywanych w pamięci fiskalnej lub pamięci chronionej;
- 5) drukarce kasy – rozumie się przez to urządzenie drukujące wszystkie dokumenty dopuszczone programem pracy kasy do druku przez kasę;
- 6) emisji – rozumie się przez to utworzenie i zapis w pamięci fiskalnej lub pamięci chronionej dokumentu w postaci elektronicznej oraz wydruk dokumentu w postaci papierowej na drukarce kasy;
- 7) fiskalizacji kasy – rozumie się przez to jednokrotny i niepowtarzalny proces inicjujący pracę pamięci fiskalnej i pamięci chronionej, zakończony wydrukiem raportu fiskalnego fiskalizacji;
- 8) interfejsie komunikacyjnym – rozumie się przez to urządzenie komunikacyjne przewodowe lub bezprzewodowe wraz z oprogramowaniem, pracujące pod kontrolą programu pracy kasy, pozwalające co najmniej na wymianę informacji z zewnętrznymi programami i zapewniające przekaz danych oraz podłączenie do kasy urządzeń zewnętrznych i terminala płatniczego;
- 9) kasie – rozumie się przez to kasę rejestrującą, ewidencjonującą obrót i kwoty podatku należnego;
- 10) logo fiskalnym – rozumie się przez to oznaczenie „PLF” stosowane w przypadku dokumentów fiskalnych w postaci elektronicznej albo symbol graficzny stosowany w przypadku dokumentów fiskalnych w postaci papierowej, którego wzór określa załącznik nr 1 do rozporządzenia;
- 11) module kryptograficznym – rozumie się przez to urządzenie trwale zawarte w kasie, odpowiedzialne za generowanie podpisów cyfrowych dokumentów fiskalnych i нефiskalnych emitowanych przez kasę;
- 12) numerze ewidencyjnym – rozumie się przez to indywidualny i niepowtarzalny numer nadawany kasie podczas fiskalizacji kasy, zapisany w pamięci fiskalnej i pamięci chronionej, umieszczony na obudowie kasy oraz w książce kasy, identyfikujący urządzenie;
- 13) numerze unikatowym kasy – rozumie się przez to indywidualny i niepowtarzalny numer nadawany pamięci fiskalnej, identyfikujący jednoznacznie każdą kasę z zainstalowaną w niej pamięcią fiskalną;
- 14) pamięci fiskalnej – rozumie się przez to urządzenie trwale zawarte w kasie, zawierające elektroniczny nośnik danych, umożliwiające niezmienny zapis danych pod kontrolą programu pracy kasy;
- 15) pamięci chronionej – rozumie się przez to urządzenie trwale zawarte w kasie, zawierające elektroniczny nośnik danych, umożliwiające zapis i odczyt dokumentów fiskalnych i нефiskalnych emitowanych przez kasę pod bezpośrednią kontrolą programu pracy kasy, w sposób uniemożliwiający ich zmianę bez wykrycia tego zdarzenia podczas weryfikacji zapisów z zawartością pamięci fiskalnej;
- 16) pamięci operacyjnej – rozumie się przez to pamięć wielokrotnego zapisu zawartą w kasie, pracującą pod bezpośrednią kontrolą programu pracy kasy, w której są przechowywane dane pochodzące z bieżącej czynności kasowej, do momentu zapisu danych z tej czynności, bezpośrednio po jej zakończeniu, w pamięci fiskalnej lub pamięci chronionej, albo ich usunięcia przez procedurę awaryjnego zerowania pamięci operacyjnej, niedostępną dla użytkownika kasy;
- 17) paragonie fiskalnym albo fakturze – rozumie się przez to dokument fiskalny wyemitowany przez kasę dla nabywcy podczas sprzedaży, potwierdzający dokonanie sprzedaży;
- 18) paragonie fiskalnym anulowanym albo fakturze anulowanej – rozumie się przez to dokument fiskalny wyemitowany przez kasę podczas sprzedaży, potwierdzający niewykonanie rozpoczętej sprzedaży;
- 19) podatniku – rozumie się przez to podatnika podatku od towarów i usług;
- 20) podpisie cyfrowym – rozumie się przez to dane dołączone do danych lub ich przekształcenie kryptograficzne w rozumieniu normy ISO 7498-2:1989, które pozwala odbiorcy danych udowodnić pochodzenie danych i zabezpieczyć je przed fałszerstwem;

- 21) producencie – rozumie się przez to producenta krajowego lub podmiot dokonujący wewnątrzwspólnotowego nabycia lub importu kas w celu wprowadzenia ich do obrotu;
- 22) producencie krajowym – rozumie się przez to osobę prawną, jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej oraz osobę fizyczną, która w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej wytworzyła dany typ kasy i wprowadza ją do obrotu na terytorium kraju;
- 23) programie aplikacyjnym – rozumie się przez to zewnętrzny program współpracujący z programem pracy kasy, sterujący funkcjami kasy;
- 24) programie do odczytu pamięci – rozumie się przez to zewnętrzny program umożliwiający bezpośredni i lokalny odczyt oraz weryfikację i prezentację danych z pamięci fiskalnej i pamięci chronionej przez interfejsy komunikacyjne kasy;
- 25) programie pamięci fiskalnej – rozumie się przez to program zawarty w pamięci fiskalnej;
- 26) programie pracy kasy – rozumie się przez to program odpowiedzialny za realizację funkcji kasy;
- 27) przekazie danych – rozumie się przez to transmisję dokumentów i danych zapisanych w kasie do zewnętrznego systemu teleinformatycznego, a także zapewnienie możliwości transmisji do kasy poleceń sterujących i konfiguracyjnych jej działanie w zakresie określonym w rozporządzeniu;
- 28) raporcie fiskalnym – rozumie się przez to raport fiskalny dobowy, raport fiskalny fiskalizacji, raport fiskalny okresowy, w tym raport fiskalny miesięczny, raport fiskalny rozliczeniowy oraz łączny raport fiskalny okresowy, łączny raport fiskalny miesięczny i łączny raport fiskalny rozliczeniowy, a także raport fiskalny zdarzeń;
- 29) skrócie SHA2 – rozumie się przez to skrót kryptograficzny o długości 256 bitów generowany przy wykorzystaniu algorytmu kryptograficznego z rodziny SHA2, zgodnego z normą ISO/IEC 10118-3:2004, umieszczony na emitowanych przez kasę dokumentach fiskalnych;
- 30) sumie kontrolnej – rozumie się przez to unikalny ciąg znaków wyznaczony z zawartości programu za pomocą algorytmu zgodnego z normą ISO/IEC 10118-3:2004;
- 31) trybie fiskalnym – rozumie się przez to tryb pracy kasy obejmujący nieprzerwany okres od zakończenia procesu fiskalizacji kasy do wykonania raportu fiskalnego rozliczeniowego albo łącznego raportu fiskalnego rozliczeniowego;
- 32) trybie serwisowym – rozumie się przez to tryb pracy kasy dostępny wyłącznie dla serwisu kasy po usunięciu plomby, o której mowa w § 7;
- 33) trybie tylko do odczytu – rozumie się przez to tryb, w którym jest możliwy odczyt danych z pamięci fiskalnej lub pamięci chronionej zapisanych w okresie poprzedzającym przejście kasy w tryb tylko do odczytu oraz jest niemożliwy zapis kolejnych danych w pamięci fiskalnej lub pamięci chronionej, a także jest niemożliwa zmiana tego trybu na inny;
- 34) zdarzeniu – rozumie się przez to zdarzenie występujące podczas pracy kasy, rejestrowane w pamięci fiskalnej lub pamięci chronionej, mające znaczenie dla prawidłowości ewidencjonowania obrotu i kwot podatku należnego oraz prawidłowej pracy kasy wymienione w § 19 pkt 3.

§ 3. Kasa jest urządzeniem samodzielnym lub może stanowić część systemu kasowego.

§ 4. Kasy, ze względu na konstrukcję, dzieli się na następujące rodzaje:

- 1) kasy autonomiczne – kasy z wbudowaną bazą danych o towarach i usługach, zwaną dalej „bazą towarową”, z możliwością jej zmiany, niewymagające programu aplikacyjnego do obsługi kasy;
- 2) drukarki fiskalne – kasy sterowane przez interfejs komunikacyjny za pomocą programu aplikacyjnego, które zamiast bazy towarowej zawierają algorytm weryfikujący zmiany stawek podatku przypisanych do nazw towarów lub usług.

§ 5. 1. Kasy, ze względu na przeznaczenie dla danego rodzaju sprzedaży lub sposób ewidencji tej sprzedaży, dzieli się na następujące kategorie:

- 1) kasy ogólne – kasy przeznaczone do prowadzenia ewidencji obrotu i kwot podatku należnego w sposób niewymagający stosowania specjalnych funkcji i rozwiązań konstrukcyjnych;

- 2) kasy o zastosowaniu specjalnym – kasy, których konstrukcja i program pracy kasy uwzględniają szczególne zastosowanie tych kas i odpowiadają szczególnym kryteriom i warunkom technicznym określonym w rozporządzeniu, związanym ze szczególnymi formami obrotu lub sprzedaży określonych towarów i usług lub potrzebą współpracy kasy z innymi urządzeniami niezbędnymi do stosowania w danym rodzaju działalności, obejmujące kasy:
  - a) przeznaczone do prowadzenia ewidencji przy świadczeniu usług przewozu osób oraz ich bagażu podręcznego taksówkami,
  - b) przeznaczone do prowadzenia ewidencji przy sprzedaży leków, z funkcją rozliczania recept refundowanych,
  - c) przeznaczone do prowadzenia ewidencji przy świadczeniu usług w zakresie transportu pasażerskiego, zwane dalej „kasami biletowymi”,
  - d) rozliczające więcej niż jedną transakcję równocześnie,
  - e) przeznaczone do prowadzenia ewidencji przy sprzedaży towarów i usług w wolnych obszarach celnych lub składach celnych,
  - f) zainstalowane w urządzeniach do automatycznej sprzedaży towarów i usług.

2. W kasie mogą być łączone różne kategorie kas, o których mowa w ust. 1, o ile kasa odpowiada kryteriom i warunkom technicznym określonym w rozporządzeniu dla danej kategorii.

Rozdział 2

Kryteria i warunki techniczne, którym muszą odpowiadać kasy w zakresie ich konstrukcji

§ 6. Kasa jest zbudowana w szczególności z następujących elementów konstrukcyjnych:

- 1) pamięci fiskalnej;
- 2) pamięci chronionej;
- 3) pamięci zawierającej program pracy kasy;
- 4) pamięci przeznaczonej na zapis bazy towarowej, z wyłączeniem drukarek fiskalnych;
- 5) pamięci umożliwiającej działanie algorytmu weryfikującego zmiany stawek podatku przypisanych do nazw towarów lub usług w przypadku drukarek fiskalnych;
- 6) zegara czasu rzeczywistego;
- 7) interfejsu lub interfejsów komunikacyjnych, umożliwiających co najmniej:
  - a) przekaz danych, za pośrednictwem sieci Internet lub sieci teleinformatycznej, w sposób określony protokołem komunikacyjnym, o którym mowa w § 42 ust. 1 – w przypadku kasy umożliwiającej przekaz danych,
  - b) odczyt zawartości pamięci fiskalnej i pamięci chronionej,
  - c) współpracę z terminalem płatniczym transakcji bezgotówkowych, z wyłączeniem drukarek fiskalnych;
- 8) drukarki kasy;
- 9) wyświetlacza dla nabywcy;
- 10) wyświetlacza dla użytkownika kasy, z wyłączeniem drukarek fiskalnych, w których rolę wyświetlacza dla użytkownika może pełnić wyświetlacz urządzenia zewnętrznego, sterującego drukarką fiskalną;
- 11) klawiatury kasy;
- 12) zasilania akumulatorowego;
- 13) modułu kryptograficznego.

§ 7. 1. Dostęp do wnętrza kasy jest zabezpieczony co najmniej jedną plombą mechaniczną, przy czym plomba jest:

- 1) umieszczona na obudowie kasy;
- 2) nieusuwalna albo ulega zniszczeniu przy jej usuwaniu;
- 3) oznaczona cechą identyfikującą serwisanta kasy.

2. Sposób plombowania oraz zamknięcia obudowy kasy uniemożliwia dostęp do wszystkich elementów wewnętrznych konstrukcji kasy, przy czym wymaganie to może nie dotyczyć zasilania akumulatorowego kasy.

3. Dostęp do połączenia kasy z wyświetlaczem dla nabywcy może być niezabezpieczony plombą, o której mowa w ust. 1, w przypadku posiadania przez kasę zabezpieczenia uniemożliwiającego wymianę tego wyświetlacza na inny niż wskazany w opcjach konstrukcyjnych kasy.

§ 8. 1. Pamięć fiskalna:

- 1) jest kontrolowana wyłącznie bezpośrednio przez program pracy kasy;
- 2) jest umieszczona w gnieździe związanym nierozłącznie z obudową kasy, zalanym twardą, nieprzezroczystą masą w sposób uniemożliwiający dostęp do tej pamięci;
- 3) uniemożliwia usunięcie lub zmianę zapisanych danych i programu pamięci fiskalnej w przypadku jego stosowania;
- 4) zapewnia:
  - a) odczyt zapisanych danych przez podmiot prowadzący serwis główny w przypadku uszkodzenia kasy,
  - b) trwale i niezmiennie przechowywanie zapisanych danych.

2. W przypadku stosowania programu pamięci fiskalnej jest on jednoznacznie identyfikowalny wyłącznie w trybie serwisowym przez nazwę, wersję i sumę kontrolną raportowaną na żądanie.

3. W przypadku zapełnienia lub uszkodzenia pamięci fiskalnej jej wymiana jest wykonywana wyłącznie przez podmiot prowadzący serwis główny. Wymiana pamięci fiskalnej wymaga wymiany pamięci chronionej.

§ 9. Pamięć fiskalna zapewnia zapis zestawów danych obejmujących:

- 1) co najmniej 1830 raportów fiskalnych dobowych;
- 2) co najmniej 30 zmian stawek podatku;
- 3) 200 zerowań awaryjnych pamięci operacyjnej;
- 4) co najmniej 25 000 pozostałych rodzajów zdarzeń;
- 5) co najmniej 30 kluczy publicznych kasy.

§ 10. 1. Pamięć chroniona:

- 1) zapewnia przyrostowy i trwały zapis oraz wielokrotny odczyt zapisanych w niej danych w sposób zapewniający weryfikację niezmienności zapisanych dokumentów fiskalnych i нефiskalnych;
- 2) jest kontrolowana wyłącznie bezpośrednio przez program pracy kasy;
- 3) jest wymieniana w trybie serwisowym w przypadku jej zapełnienia lub uszkodzenia;
- 4) jest chroniona zabezpieczeniem z naniesionymi cechami producenta, zapewniającym nierozłączność pamięci chronionej z konstrukcją wewnętrzną kasy;
- 5) zapewnia trwale przechowywanie zapisanych danych w przypadku utraty zasilania;
- 6) przechowuje dane spójne z danymi w pamięci fiskalnej, z którą współpracuje;
- 7) zapewnia odczyt zapisanych danych przez podatnika;
- 8) jest powiązana z pamięcią fiskalną.

2. W przypadku zapełnienia lub uszkodzenia pamięci chronionej jej wymiana następuje po naruszeniu zabezpieczenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 4, bez konieczności wymiany pamięci fiskalnej, pod warunkiem zapewnienia mechanizmu jednoznacznego powiązania pamięci fiskalnej i pamięci chronionej.

3. Po wymianie pamięci chronionej kasa przekazuje dane o zdarzeniu wymiany pamięci chronionej w celu umożliwienia otrzymania aktualnego harmonogramu przekazu danych.

§ 11. Pamięć chroniona zapewnia zapis zestawów danych obejmujących:

- 1) co najmniej 1830 raportów fiskalnych dobowych;
- 2) co najmniej 30 zmian stawek podatku;
- 3) 200 zerowań awaryjnych pamięci operacyjnej;
- 4) co najmniej 25 000 pozostałych rodzajów zdarzeń;
- 5) co najmniej 30 kluczy publicznych kasy.

§ 12. 1. Program pracy kasy:

- 1) jest zainstalowany w sposób umożliwiający aktualizację wyłącznie przez pobranie nowej wersji programu pracy kasy ze źródła aktualizacji zaprogramowanego przez producenta;
- 2) jest jednoznacznie identyfikowany przez nazwę, wersję i sumę kontrolną oraz raportuje te dane funkcją dostępną na żądanie użytkownika kasy;
- 3) zawiera część kontrolującą proces aktualizacji programu pracy kasy, identyfikowalną i weryfikowalną, co do wersji;
- 4) steruje w jednoznaczny sposób emisją wszystkich dokumentów emitowanych przez kasę, w tym wydrukiem, oraz wyświetlaczem kasy;
- 5) uniemożliwia wydruk dokumentów niezdefiniowanych w programie pracy kasy;
- 6) steruje funkcjami kasy zgodnie z wymogami, o których mowa w ustawie.

2. Program pracy kasy nie może zawierać funkcji usuwania lub zmiany danych zapisanych w pamięci fiskalnej lub pamięci chronionej.

§ 13. Drukarka kasy drukuje:

- 1) na taśmie paragonowej o szerokości nie mniejszej niż 28 mm;
- 2) dokumenty fiskalne zawierające znaki nie mniejsze niż 2,50 mm oraz nie mniej niż 17 znaków w linii;
- 3) dokumenty нефiskalne oraz treści reklamowe i informacyjne, o których mowa w § 23 ust. 1 pkt 31 oraz § 25 pkt 11, zawierające znaki nie mniejsze niż 1,50 mm.

§ 14. 1. Wyświetlacz dla nabywcy zapewnia nabywcy dostępny odczyt wyświetlanej wartości sprzedaży.

2. Wyświetlacz dla nabywcy umożliwia wyświetlenie znaków w liczbie nie mniejszej niż liczba znaków maksymalnej wartości sprzedaży, dopuszczalnej konstrukcją kasy, określoną przez producenta.

§ 15. Klawiatura kasy zapewnia co najmniej wykonanie raportów fiskalnych dobowych i okresowych oraz raportów zdarzeń.

§ 16. 1. Zasilanie akumulatorowe kasy umożliwia wydruk co najmniej 200 dokumentów fiskalnych i нефiskalnych o łącznej długości co najmniej 6000 linii po 48 godzinach od odłączenia zasilania zewnętrznego, z wyłączeniem przekazu danych.

2. Wymóg, o którym mowa w ust. 1, nie dotyczy:

- 1) kas, o których mowa w § 5 ust. 1 pkt 2 lit. a;
- 2) kas biletowych – w przypadku gdy są zasilane z instalacji pojazdu samochodowego.

§ 17. Kasa umożliwia:

- 1) lokalny odczyt z pamięci fiskalnej i pamięci chronionej danych w postaci elektronicznej oraz weryfikację za pomocą klucza publicznego kasy tych danych w komputerowych systemach ogólnodostępnych;
- 2) przy współpracy z programem do odczytu pamięci:
  - a) odczytywanie danych zapisanych w pamięci chronionej i pamięci fiskalnej oraz ich drukowanie, zapisywanie w komputerowych systemach ogólnodostępnych, a także wydruk tych danych przez kasę, z której pochodziły zapisywane dokumenty w postaci elektronicznej,

- b) sprawdzenie zapisanych dokumentów, w szczególności związanych z zastosowanymi zabezpieczeniami,
- c) realizację funkcji sortujących umożliwiających co najmniej tworzenie raportów okresowych, wyszukiwanie dokumentów według zadanych parametrów, takich jak data, czas i numer dokumentu, oraz wyszukiwanie wskazanych stawek podatku przy sprzedażach, wyszukiwanie określonych nazw towarów i usług; w programie nie powinny być dostępne dla użytkownika kasy żadne procedury edytowania tekstu.

§ 18. 1. Konstrukcja kasy nie może umożliwiać zaprogramowania w jej pamięciach wewnętrznych oraz wykonywania programów nieuwzględnionych w wykazie oprogramowania kasy, o którym mowa w § 55 ust. 1 pkt 15.

2. Kasa nie może zawierać rozwiązań konstrukcyjnych, również w zakresie oprogramowania, umożliwiających nieuprawnioną ingerencję w dane przetwarzane i zapisane przez kasę albo skutkujących utratą lub zmianą tych danych, w szczególności w przypadku wystąpienia sytuacji awaryjnych, z wyjątkiem zerowania pamięci operacyjnej.

3. Kasa nie może zawierać rozwiązań konstrukcyjnych, które prowadzą do nieprawidłowej ewidencji obrotu oraz nieprawidłowego wyliczania kwot podatku należnego.

Rozdział 3

Kryteria i warunki techniczne, którym muszą odpowiadać kasy w zakresie przechowywania danych w ich pamięciach

§ 19. Kasa zapewnia zapis w pamięci fiskalnej, w szczególności:

- 1) pierwszych 20 bajtów podpisów cyfrowych oraz łącznych wartości brutto dla każdego z paragonów fiskalnych, paragonów fiskalnych anulowanych, faktur oraz faktur anulowanych, emitowanych przez kasę;
- 2) danych zawartych w raporcie fiskalnym dobowym, obejmujących co najmniej:
  - a) podpis cyfrowy,
  - b) niepowtarzalny numer kolejny raportu fiskalnego dobowego,
  - c) datę i czas rozpoczęcia i zakończenia sprzedaży objętej raportem fiskalnym dobowym,
  - d) datę i czas zakończenia raportu fiskalnego dobowego,
  - e) osobno dla paragonów fiskalnych i faktur (o ile występują) wartość sprzedaży bez podatku (netto) według poszczególnych stawek podatku,
  - f) osobno dla paragonów fiskalnych i faktur (o ile występują) wartość sprzedaży zwolnionej od podatku,
  - g) osobno dla paragonów fiskalnych i faktur (o ile występują) kwotę podatku według poszczególnych stawek podatku,
  - h) osobno dla paragonów fiskalnych i faktur (o ile występują) łączną kwotę podatku,
  - i) osobno dla paragonów fiskalnych i faktur (o ile występują) łączną wartość sprzedaży brutto,
  - j) łączną wartość sprzedaży niepodlegającej opodatkowaniu, o ile występuje,
  - k) liczbę i łączną wartość paragonów fiskalnych anulowanych, o ile występują,
  - l) liczbę i łączną wartość faktur anulowanych, o ile występują,
  - m) liczbę wyemitowanych dokumentów нефiskalnych od wykonania ostatniego raportu fiskalnego dobowego,
  - n) dane dotyczące sprzedaży z kas, o których mowa w § 5 ust. 1 pkt 2,
  - o) liczbę zmian dla bazy towarowej obejmujących dodanie, zmianę nazwy, usunięcie towaru lub usługi oraz zmianę przypisaną do nazwy towaru lub usługi stawki podatku, a także zwolnienia od podatku,
  - p) liczbę paragonów fiskalnych objętych raportem fiskalnym dobowym,
  - q) liczbę faktur objętych raportem fiskalnym dobowym, o ile występują;
- 3) rejestru zdarzeń zawierającego:
  - a) zdarzenia dotyczące:
    - zmiany stawek podatku,
    - ręcznych zmian ustawień daty i czasu,

- zmiany waluty ewidencyjnej,
  - zmiany konfiguracji przekazu danych, z wyłączeniem dostępu do konfiguracji sieci, dostępnej wyłącznie w trybie serwisowym,
  - fiskalizacji kasy,
  - zakończenia pracy w trybie fiskalnym,
  - aktualizacji programu pracy kasy wraz z jego sumą kontrolną,
  - włączenia i wyłączenia trybu serwisowego,
  - wymiany pamięci chronionej powiązanej z pamięcią fiskalną,
  - dat wykonania przeglądów technicznych wraz z polem do wprowadzenia numeru identyfikatora serwisanta,
  - kasowania bazy algorytmu weryfikującego,
  - programowania źródła aktualizacji programu pracy kasy,
  - wymiany klucza publicznego kasy,
  - zmiany adresu punktu sprzedaży,
- b) w przypadku zdarzenia dotyczącego programowania parametrów pracy kasy wskazanych w lit. a rejestr zdarzeń zawiera jednoznaczne oznaczenie parametru programowanego, datę i czas zmiany, a także wartości parametru po zmianie,
- c) w przypadku zdarzenia dotyczącego sytuacji awaryjnych jednoznaczne oznaczenie rodzaju sytuacji awaryjnej, o ile występują, oraz datę i czas wystąpienia wraz z numerem kolejnego raportu fiskalnego dobowego; rejestr zdarzeń obejmuje także zdarzenia dotyczące:
- awaryjnego zerowania pamięci operacyjnej,
  - błędów weryfikacji danych zawartych w pamięci chronionej,
  - awarii zasilania kasy podczas pracy, uniemożliwiającej kontynuację rozpoczętych zadań,
  - blokady możliwości rejestracji sprzedaży, z wyłączeniem § 37 ust. 1 pkt 3 i 4,
  - błędów aktualizacji programu pracy kasy,
  - utraty ciągłości numeracji dokumentów fiskalnych i нефiskalnych;
- 4) parametrów pracy kasy, co najmniej:
- a) numeru unikatowego kasy,
  - b) numeru identyfikacji podatkowej (NIP) podatnika,
  - c) sum kontrolnych programu pracy kasy i programu pamięci fiskalnej wraz z datą instalacji,
  - d) wyłącznie oznaczeń literowych od A do G, służących podatnikowi do przypisania stawki podatku do nazw towarów i usług, w tym zwolnienia od podatku,
  - e) numeru ewidencyjnego kasy,
  - f) kolejnego numeru pamięci chronionej powiązanej z pamięcią fiskalną;
- 5) kluczy publicznych kasy służących do weryfikacji danych zapisanych w danej pamięci chronionej.

§ 20. Kasa zapewnia zapis w pamięci chronionej, w szczególności:

- 1) numeru unikatowego kasy nadanego pamięci fiskalnej powiązanej z pamięcią chronioną;
- 2) numeru ewidencyjnego;
- 3) numeru kolejnej pamięci chronionej powiązanej z pamięcią fiskalną;
- 4) numeru identyfikacji podatkowej (NIP) podatnika;
- 5) harmonogramu przekazu danych określonego protokołem komunikacyjnym, o którym mowa w § 42 ust. 1 – w przypadku kasy umożliwiającej przekaz danych;
- 6) wszystkich dokumentów fiskalnych emitowanych przez kasę, z wyłączeniem raportów fiskalnych okresowych, raportów fiskalnych zdarzeń oraz dokumentów stanowiących odczyt zawartości pamięci fiskalnej lub pamięci chronionej;

- 7) wszystkich dokumentów niefiskalnych emitowanych przez kasę;
- 8) elementów graficznych wykorzystywanych w treści dokumentów fiskalnych i niefiskalnych w sposób jednoznacznie wiążący je z dokumentami fiskalnymi i niefiskalnymi, na których zostały wykorzystane;
- 9) liczby zakończonych niepowodzeniem prób przekazu danych od wykonania ostatniego raportu fiskalnego dobowego;
- 10) kluczy publicznych kasy służących do weryfikacji danych zapisanych w danej pamięci chronionej.

§ 21. Dane wykazane w dokumentach fiskalnych i niefiskalnych muszą być zgodne z danymi zapisanymi w pamięci fiskalnej i pamięci chronionej oraz z danymi wprowadzanymi do kasy podczas użytkowania.

§ 22. Dane zawarte w raportach fiskalnych dobowych muszą być zgodne z danymi wykazanymi na paragonach fiskalnych, paragonach fiskalnych anulowanych, fakturach, fakturach anulowanych i rejestrach zdarzeń dotyczących danego okresu.

Rozdział 4

Kryteria i warunki techniczne, którym muszą odpowiadać kasy w zakresie emitowanych przez nie dokumentów

§ 23. 1. Kasa emituje paragony fiskalne w postaci papierowej i elektronicznej zawierające co najmniej kolejno pozycje:

- 1) element graficzny, o ile występuje;
- 2) imię i nazwisko lub nazwę podatnika, adres punktu sprzedaży, a dla sprzedaży prowadzonej w miejscach niestałych – adres siedziby lub miejsca zamieszkania podatnika;
- 3) numer rejestracyjny i numer boczny taksówki – dla kasy, o której mowa w § 5 ust. 1 pkt 2 lit. a;
- 4) numer identyfikacji podatkowej (NIP) podatnika;
- 5) kolejny numer dokumentu;
- 6) oznaczenie „PARAGON FISKALNY”;
- 7) blok danych biletowych dla kas biletowych, mogących występować przemiennie z pozycjami transakcji, o których mowa w pkt 9, zawierający kolejne pozycje, w tym co najmniej:
  - a) oznaczenie „BILET” lub „OPŁATA DODATKOWA”,
  - b) rodzaj biletu,
  - c) tytuł ulgi – w przypadku biletu ulgowego,
  - d) numer kursu – w przypadku biletu jednorazowego,
  - e) nazwę przystanku początkowego i końcowego lub zakres ważności lub okres ważności biletu,
  - f) imię i nazwisko posiadacza biletu – w przypadku biletów okresowych imiennych;
- 8) blok danych kursu dla kas, o których mowa w § 5 ust. 1 pkt 2 lit. a, zawierający kolejne pozycje sprzedaży, w tym co najmniej:
  - a) czas rozpoczęcia oraz zakończenia kursu,
  - b) przebytą w kursie drogę,
  - c) oznaczenie „OPŁATA POCZĄTKOWA”,
  - d) wartość opłaty początkowej kursu z oznaczeniem literowym stawki podatku, zwolnienie od podatku lub oznaczenie „NIEPODLEGAJĄCA OPODATKOWANIU”,
  - e) opis kolejnych taryf, na których był rejestrowany kurs, cenę danej taryfy za 1 kilometr oraz za 1 godzinę,
  - f) liczbę jednostek taryfowych zarejestrowanych w danej taryfie,
  - g) cenę jednostki taryfowej,
  - h) wartość sumaryczną jednostek taryfowych,
  - i) oznaczenie literowe stawki podatku, zwolnienie od podatku lub oznaczenie „NIEPODLEGAJĄCA OPODATKOWANIU”,

- j) oznaczenie „DOPLATA”, o ile występuje,
  - k) liczbę jednostek dopłaty, o ile występuje,
  - l) cenę jednostki dopłaty, o ile występuje,
  - m) wartość sumaryczną dopłaty, o ile występuje, z oznaczeniem literowym stawki podatku albo oznaczenie „NIEPODLEGAJĄCA OPODATKOWANIU”,
  - n) zamiast danych, o których mowa w lit. c–m, w przypadku stosowania ceny umownej występuje blok danych zawierający co najmniej:
    - oznaczenie „CENA UMOWNA”,
    - wartość ceny umownej za kurs,
  - o) oznaczenie literowe stawki podatku albo zwolnienie od podatku albo oznaczenie „NIEPODLEGAJĄCA OPODATKOWANIU”;
- 9) blok danych z pozycjami transakcji zawierający w szczególności:
- a) kolejne pozycje sprzedaży zawierające co najmniej:
    - nazwę towaru lub usługi pozwalające na jednoznaczną ich identyfikację,
    - ilość towaru lub usługi,
    - jednostkę miary, o ile występuje,
    - cenę jednostkową towaru lub usługi,
    - wartość sumaryczną towaru lub usługi,
    - oznaczenie literowe stawki podatku, zwolnienie od podatku lub bez oznaczenia w przypadku sprzedaży niepodlegającej opodatkowaniu – dla kas biletowych,
    - opis towaru lub usługi, mogący zawierać elementy tekstowe, kody kreskowe, kody dwuwymiarowe, o ile występuje; dla postaci elektronicznej kody graficzne są zapisywane w postaci tekstowej,
    - wartość ulgi w przypadku biletu ulgowego – dla kas biletowych,
    - informację o wartości opłaty po uwzględnieniu zniżek i refundacji, o ile występuje – dla kasy, o której mowa w § 5 ust. 1 pkt 2 lit. b,
    - opust, narzut lub obniżkę do pozycji sprzedaży, o ile występuje,
  - b) pozycje opustów, narzutów i obniżki, o ile występują, zawierające co najmniej:
    - oznaczenie „OPUST” lub „NARZUT”, lub „OBNIŻKA”,
    - wartość opustu, narzutu lub obniżki,
    - nazwę opustu, narzutu lub obniżki, o ile występuje,
    - oznaczenie stawki podatku, której dotyczy opust, narzut lub obniżka, z wyjątkiem opustu, narzutu lub obniżki udzielanych do pozycji sprzedaży, lub do grupy towarów lub usług, lub do całego paragonu,
  - c) pozycje rozliczenia zaliczki, o ile występują, zawierające co najmniej:
    - oznaczenie zaliczki,
    - wartość uwzględnionej zaliczki,
    - oznaczenie literowe stawki podatku lub zwolnienie od podatku,
    - sumę do dopłaty po odliczeniu zaliczki, o ile występuje,
  - d) pozycje storna – o ile występują, zawierające co najmniej:
    - oznaczenie „STORNO”,
    - nazwę i ilość stornowanego towaru lub usługi,
    - kwotę stornowania,
    - oznaczenie stawki podatku stornowanego towaru lub usługi;
- 10) łączne wartości udzielonych opustów, narzutów lub obniżek, o ile występują;
- 11) łączne wartości sprzedaży brutto w poszczególnych stawkach podatku oraz zwolnienie od podatku po uwzględnieniu opustów, narzutów, obniżek i rozliczeń zaliczek;

- 12) kwoty podatku w poszczególnych stawkach z opisem „PTU”, oznaczeniem literowym stawki podatku po uwzględnieniu opustów, narzutów, obniżek, rozliczeń, zaliczek i wartością procentową stawki podatku;
- 13) łączną kwotę podatku z opisem „SUMA PTU”;
- 14) łączną wartość sprzedaży niepodlegającej opodatkowaniu, o ile występuje;
- 15) łączną wartość sprzedaży brutto z oznaczeniem „SUMA” i z oznaczeniem waluty ewidencyjnej;
- 16) rozliczenie opakowań zwrotnych, o ile występuje, zawierające co najmniej:
  - a) oznaczenie „OPAKOWANIA ZWROTNE PRZYJĘCIA” lub „OPAKOWANIA ZWROTNE WYDANIA”,
  - b) nazwę opakowania,
  - c) ilość oraz cenę jednostkową opakowania,
  - d) łączną wartość przyjętych i wydanych opakowań zwrotnych z oznaczeniem „OPAKOWANIA ZWROTNE SUMA”;
- 17) informacje dotyczące płatności za sprzedaż ujęte na paragonie, o ile występują, zawierające odpowiednio co najmniej:
  - a) oznaczenie „DO ZAPŁATY” lub „DO ZWROTU”, lub „CENA” wraz z kwotą należności po uwzględnieniu:
    - rozliczenia opakowań zwrotnych,
    - zniżek i refundacji – dla kasy, o której mowa w § 5 ust. 1 pkt 2 lit. b,
    - częściowej lub braku płatności przez nabywcę za bilet – dla kas biletowych,
  - b) dla kas biletowych, oznaczenie „BILET BEZPŁATNY” lub „BILETY BEZPŁATNE” przy braku płatności przez nabywcę za bilet;
- 18) informacje o przeliczeniu informacyjnym na walutę inną niż ewidencyjna, o ile występuje, zawierające co najmniej:
  - a) oznaczenie „PRZELICZENIE INFORMACYJNE”,
  - b) oznaczenie waluty, na którą następuje przeliczenie,
  - c) informację o kursie waluty z dokładnością do 4 cyfr po przecinku,
  - d) wartość przeliczenia;
- 19) informacje dotyczące formy i rozliczenia płatności, o ile występuje, zawierające co najmniej:
  - a) oznaczenie „ROZLICZENIE PŁATNOŚCI”,
  - b) typ formy płatności (taki jak „Gotówka”, „Karta”, „Waluta obca”, „Bon”, „Czek”, „Kredyt”, „Przelew”, „Voucher”, „Mobilna” lub inny),
  - c) nazwę formy płatności, o ile występuje,
  - d) w przypadku rozliczenia w walucie obcej:
    - oznaczenie waluty,
    - oznaczenie „PRZELICZNIK” wraz z przelicznikiem wskazanym z dokładnością do 4 cyfr po przecinku,
    - wskazanie wartości wpłacanej kwoty w walucie obcej wraz ze wskazaniem równowartości w walucie ewidencyjnej kasy,
  - e) wskazanie wartości wpłacanej kwoty,
  - f) kwotę reszty z oznaczeniem „RESZTA” lub „WYDANO”, z uwzględnieniem typu formy płatności, o którym mowa w lit. b; w przypadku wydawania reszty w walucie obcej przepisy lit. d stosuje się odpowiednio;
- 20) blok danych dla kasy, o której mowa w § 5 ust. 1 pkt 2 lit. e, zawierający co najmniej:
  - a) opis „PORT DOCELOWY”,
  - b) identyfikator portu docelowego,
  - c) informacje o portach przesiadkowych, o ile występują, zawierające co najmniej:
    - oznaczenie „PORT PRZESIADKOWY”,
    - identyfikator portu przesiadkowego;

- 21) numer kolejny paragonu;
- 22) numer kasy;
- 23) oznaczenie kasjera;
- 24) numer identyfikacji podatkowej (NIP) nabywcy, na żądanie nabywcy;
- 25) datę i czas zakończenia sprzedaży;
- 26) podpis cyfrowy dokumentu złożony przy wykorzystaniu klucza prywatnego kasy – drukowane jest tylko pierwsze 40 cyfr w kodzie szesnastkowym (20 bajtów);
- 27) skrót SHA2, wyliczany ze skrótu SHA2 poprzedniego dokumentu fiskalnego posiadającego skrót SHA2 i podpisu cyfrowego bieżącego dokumentu, który nie jest drukowany;
- 28) kod graficzny podpisu cyfrowego, o którym mowa w pkt 26, o ile występuje;
- 29) logo fiskalne;
- 30) numer unikatowy kasy;
- 31) definiowaną przez użytkownika treść reklamową i informacyjną, o ile występuje, mogącą zawierać elementy graficzne, pod warunkiem ich zapisu w pamięci chronionej;
- 32) kod graficzny QR text zgodny z normą ISO/IEC 18004:2015, zawierający kolejno odseparowane średnikiem dane:
  - a) numer unikatowy kasy,
  - b) numer identyfikacji podatkowej (NIP) podatnika,
  - c) datę sprzedaży,
  - d) numer kolejny paragonu,
  - e) łączną wartość sprzedaży brutto,
  - f) łączną kwotę podatku,
  - g) typ formy płatności, o którym mowa w pkt 19 lit. b,
  - h) inne formy płatności.

2. W przypadku rejestracji wyłącznie rozliczenia opakowań zwrotnych wydruk dokumentu niefiskalnego, o którym mowa w § 30, jest dokonywany z uwzględnieniem pozycji, o których mowa w § 23 ust. 1 pkt 16 i 17 lit. a tiret pierwsze.

§ 24. W przypadku przerwania sprzedaży paragon fiskalny lub faktura muszą być przerwane linią z oznaczeniem „TRANSAKCJA ANULOWANA”, pod którym umieszczone są pozycje, o których mowa w § 23 ust. 1 pkt 21 i 25–30, dla paragonów fiskalnych, a dla faktur pozycje, o których mowa w § 25 pkt 2 i 5–10.

§ 25. Kasa może emitować faktury zawierające dane określone w ustawie lub przepisach wykonawczych wydanych na jej podstawie, po których występują kolejno pozycje:

- 1) element graficzny, o ile występuje;
- 2) numer kolejny dokumentu;
- 3) numer kasy;
- 4) oznaczenie kasjera;
- 5) datę i czas wyemitowania faktury;
- 6) podpis cyfrowy faktury złożony przy wykorzystaniu klucza prywatnego kasy – drukowane jest tylko pierwsze 40 cyfr w kodzie szesnastkowym (20 bajtów);
- 7) skrót SHA2, dla postaci elektronicznej, wyliczany ze skrótu SHA2 poprzedniego dokumentu fiskalnego posiadającego skrót SHA2 i podpisu cyfrowego bieżącej faktury;
- 8) kod graficzny podpisu cyfrowego, o którym mowa w pkt 6, o ile występuje;

- 9) logo fiskalne;
- 10) numer unikatowy kasy;
- 11) treść reklamowa i informacyjna określona przez użytkownika, o ile występuje, która może zawierać elementy graficzne, pod warunkiem ich zapisu w pamięci chronionej.

§ 26. Kasa emituje raporty fiskalne dobowe w postaci elektronicznej, a na żądanie użytkownika również w postaci papierowej, zawierające w szczególności kolejno pozycje:

- 1) element graficzny, o ile występuje;
- 2) imię i nazwisko lub nazwę podatnika, adres punktu sprzedaży, a dla sprzedaży prowadzonej w miejscach niestałych – adres siedziby lub miejsca zamieszkania podatnika;
- 3) numer identyfikacji podatkowej (NIP) podatnika;
- 4) numer kolejny dokumentu;
- 5) oznaczenie „RAPORT FISKALNY DOBOWY”;
- 6) niepowtarzalny numer kolejny raportu fiskalnego dobowego;
- 7) oznaczenie daty i czasu rozpoczęcia i zakończenia sprzedaży objętej raportem fiskalnym dobowym;
- 8) bieżące wartości stawek podatku wraz z oznaczeniami literowymi, a w przypadku zmiany stawek podatku poprzedzone oznaczeniem „ZMIANA STAWEK PTU”;
- 9) osobno dla paragonów i faktur – o ile występują, wartości sprzedaży bez podatku (netto) według poszczególnych stawek podatku, wartości sprzedaży zwolnionej od podatku, kwoty podatku według poszczególnych stawek podatku;
- 10) łączną kwotę podatku należnego;
- 11) łączną wartość sprzedaży brutto;
- 12) dla kas, o których mowa w § 5 ust. 1 pkt 2 lit. a, i dla kas biletowych łączną wartość sprzedaży niepodlegającej opodatkowaniu;
- 13) dla kas, o których mowa w § 5 ust. 1 pkt 2 lit. b, pozycje zawierające co najmniej:
  - a) wartości opłat netto oraz naliczonego podatku w okresie objętym raportem fiskalnym dobowym, odrębnie dla każdej stawki podatku,
  - b) łączną kwotę podatku należnego „z opłat”,
  - c) łączną wartość opłat brutto;
- 14) walutę ewidencyjną;
- 15) oznaczenie „ZDARZENIA”;
- 16) oznaczenie „SYTUACJE AWARYJNE” oraz liczbę sytuacji awaryjnych zarejestrowanych w dzienniku zdarzeń, które wystąpiły od wykonania ostatniego raportu fiskalnego dobowego;
- 17) oznaczenie „PROGRAMOWANIE” oraz liczbę zdarzeń związanych z programowaniem kasy, z oznaczeniem „L – wykonywane przez użytkownika lub serwis” lub „O – online zgodnie z protokołem komunikacyjnym”, które wystąpiły od wykonania ostatniego raportu fiskalnego dobowego;
- 18) oznaczenie „ZMIANY W BAZIE” oraz liczbę zmian dla bazy towarowej obejmujących dodanie, zmianę nazwy, usunięcie towaru lub usługi i zmianę przypisaną do nazwy towaru lub usługi stawki podatku oraz zwolnienia od podatku;
- 19) oznaczenie „PARAGONY” oraz liczbę paragonów fiskalnych objętych raportem fiskalnym dobowym;
- 20) oznaczenie „FAKTURY” oraz liczbę faktur objętych raportem fiskalnym dobowym, o ile występują;
- 21) oznaczenie „PARAGONY ANULOWANE” oraz łączną liczbę i wartość paragonów fiskalnych anulowanych, o ile występują;
- 22) oznaczenie „FAKTURY ANULOWANE” oraz łączną liczbę i wartość faktur anulowanych, o ile występują;

- 23) oznaczenie „DOKUMENTY NIEFISKALNE” oraz liczbę dokumentów niefiskalnych wyemitowanych od wykonania ostatniego raportu fiskalnego dobowego;
- 24) dla kas biletowych liczbę biletów, z oznaczeniem „NORMALNE” – dla biletów bez ulg i dopłat, z oznaczeniem „ULGOWE Z DOPLATAMI” – dla biletów objętych dopłatami, z oznaczeniem „ULGOWE BEZ DOPLAT” – dla biletów ulgowych nieobjętych dopłatami, odpowiednio łącznie dla raportowanego zakresu;
- 25) numer kasy;
- 26) oznaczenie kasjera;
- 27) datę i czas zakończenia raportu fiskalnego dobowego;
- 28) podpis cyfrowy raportu fiskalnego dobowego złożony przy wykorzystaniu klucza prywatnego kasy – drukowane jest tylko pierwsze 40 cyfr w kodzie szesnastkowym (20 bajtów);
- 29) skrót SHA2, dla postaci elektronicznej, wyliczany ze skrótu SHA2 poprzedniego dokumentu fiskalnego posiadającego skrót SHA2 i podpisu cyfrowego bieżącego raportu fiskalnego dobowego;
- 30) kod graficzny podpisu cyfrowego, o którym mowa w pkt 28, o ile występuje;
- 31) logo fiskalne;
- 32) numer unikatowy kasy.

§ 27. Kasa drukuje raporty fiskalne okresowe, zawierające w szczególności kolejno pozycje:

- 1) element graficzny, o ile występuje;
- 2) imię i nazwisko lub nazwę podatnika, adres punktu sprzedaży, a dla sprzedaży prowadzonej w miejscach niestałych – adres siedziby lub miejsca zamieszkania podatnika;
- 3) numer identyfikacji podatkowej (NIP) podatnika;
- 4) oznaczenie „RAPORT FISKALNY OKRESOWY” lub „RAPORT FISKALNY MIESIĘCZNY”, lub „RAPORT FISKALNY OKRESOWY ROZLICZENIOWY”;
- 5) datę i czas fiskalizacji kasy, o ile zawiera się w zakresie objętym raportem;
- 6) oznaczenie „PRZEGLĄDY TECHNICZNE” i daty wszystkich przeglądów technicznych w okresie objętym raportem, o ile występują;
- 7) dla raportów fiskalnych rozliczeniowych datę i czas zamknięcia trybu fiskalnego pracy pamięci fiskalnej;
- 8) okres objęty raportowaniem w zakresie daty i czasu oraz numerów raportów fiskalnych dobowych;
- 9) pozycje, o których mowa w § 26 pkt 6–14, następujących po sobie fiskalnych raportów dobowych objętych okresem raportowania, z wyłączeniem oznaczeń i wartości stawek podatku, o ile nie zostały zmienione;
- 10) oznaczenie „PODSUMOWANIE” albo „ŁĄCZNY RAPORT OKRESOWY”, albo „ŁĄCZNY RAPORT MIESIĘCZNY”, albo „ŁĄCZNY RAPORT ROZLICZENIOWY”;
- 11) sumaryczne wartości z pozycji występujących w raportach fiskalnych dobowych objętych okresem raportowania;
- 12) osobno dla paragonów fiskalnych i faktur, o ile występują, łączne wartości sprzedaży bez podatku (netto) według poszczególnych stawek podatku, wartości sprzedaży zwolnionej od podatku, kwoty podatku według poszczególnych stawek podatku dla raportowanego okresu, z rozbiciem na poszczególne waluty;
- 13) w przypadku zmiany waluty ewidencyjnej, łączną kwotę podatku oraz kwoty podatku według poszczególnych stawek podatku dla każdej waluty w raportowanym okresie;
- 14) w przypadku zmiany waluty ewidencyjnej łączną wartość sprzedaży brutto dla każdej waluty w raportowanym okresie;
- 15) oznaczenie „ZDARZENIA”;
- 16) oznaczenie „SYTUACJE AWARYJNE” oraz liczbę sytuacji awaryjnych zarejestrowanych w dzienniku zdarzeń łącznie dla raportowanego okresu;

- 17) oznaczenie „PROGRAMOWANIE” oraz liczbę zdarzeń związanych z programowaniem kasy, z oznaczeniem „L – wykonane przez użytkownika lub serwis” lub „O – online zgodnie z protokołem komunikacyjnym”, łącznie dla raportowanego okresu;
- 18) oznaczenie „ZMIANY W BAZIE” oraz liczbę zmian dla bazy towarowej obejmujących dodanie, zmianę nazwy, usunięcie towaru lub usługi i zmianę przypisaną do nazwy towaru lub usługi stawki podatku oraz zwolnienia od podatku, łącznie dla raportowanego okresu;
- 19) oznaczenie „PARAGONY” oraz liczbę paragonów fiskalnych dla raportowanego okresu;
- 20) oznaczenie „FAKTURY” oraz liczbę faktur dla raportowanego okresu, o ile występują;
- 21) oznaczenie „PARAGONY ANULOWANE” oraz liczbę i wartość paragonów anulowanych dla raportowanego okresu, o ile występują;
- 22) oznaczenie „FAKTURY ANULOWANE” oraz łączną liczbę i wartość faktur anulowanych dla raportowanego okresu, o ile występują;
- 23) oznaczenie „DOKUMENTY NIEFISKALNE” oraz liczbę wyemitowanych dokumentów niefiskalnych łącznie dla raportowanego okresu;
- 24) dla kasy biletowej, liczbę biletów, z oznaczeniem „NORMALNE” – dla biletów bez ulg i dopłat, z oznaczeniem „ULGOWE Z DOPLATAMI” – dla biletów objętych dopłatami, z oznaczeniem „ULGOWE BEZ DOPLAT” – dla biletów ulgowych nieobjętych dopłatami, odpowiednio łącznie dla raportowanego okresu;
- 25) numer kasy;
- 26) oznaczenie kasjera;
- 27) datę i czas zakończenia raportu okresowego;
- 28) logo fiskalne;
- 29) numer unikatowy kasy.

§ 28. Kasa drukuje łączne raporty fiskalne okresowe zawierające w szczególności kolejno pozycje:

- 1) dane, o których mowa w § 27 pkt 1–3;
- 2) oznaczenie „ŁĄCZNY RAPORT FISKALNY OKRESOWY” albo „ŁĄCZNY RAPORT MIESIĘCZNY”, albo „ŁĄCZNY RAPORT ROZLICZENIOWY”;
- 3) dane, o których mowa w § 27 pkt 6–8 i 11–29.

§ 29. Kasa drukuje raporty fiskalne dotyczące zdarzeń, o których mowa w § 19 pkt 3, zawierające w szczególności kolejno pozycje:

- 1) element graficzny, o ile występuje;
- 2) imię i nazwisko lub nazwę podatnika, adres punktu sprzedaży, a dla sprzedaży prowadzonej w miejscach niestałych – adres siedziby lub miejsca zamieszkania podatnika;
- 3) numer identyfikacji podatkowej (NIP) podatnika;
- 4) oznaczenie „RAPORT ZDARZENÍ”;
- 5) oznaczenie:
  - a) dotyczące rodzaju raportowanych zdarzeń – w przypadku raportowania zdarzeń wybranego rodzaju albo
  - b) „ŁĄCZNY” – w przypadku raportowania wszystkich zdarzeń z wybranego okresu;
- 6) okres objęty raportowaniem w zakresie daty i czasu oraz numerów raportów fiskalnych dobowych;
- 7) opis zdarzenia obejmujący identyfikację rodzaju zdarzenia, datę i czas zdarzenia oraz wartości zaprogramowane w wyniku zdarzenia, o ile występują;
- 8) datę i czas zakończenia raportu fiskalnego zdarzeń;

- 9) logo fiskalne;
- 10) numer unikatowy kasy.

§ 30. Kasa emituje dokumenty нефiskalne w postaci papierowej i elektronicznej lub tylko w postaci elektronicznej, zawierające kolejno pozycje:

- 1) element graficzny, o ile występuje;
- 2) imię i nazwisko lub nazwę podatnika, adres punktu sprzedaży, a dla sprzedaży prowadzonej w miejscach niestałych – adres siedziby lub miejsca zamieszkania podatnika; w przypadku gdy dokument jest emitowany bezpośrednio po paragonie fiskalnym lub fakturze, pozycja jest opcjonalna;
- 3) numer identyfikacji podatkowej (NIP) podatnika;
- 4) numer kolejny dokumentu;
- 5) oznaczenie „NIEFISKALNY”;
- 6) oznaczenie „WYDRUK Z TERMINALA PŁATNICZEGO”, o ile jest to wynik współpracy kasy z terminalem płatniczym;
- 7) zawartość tekstową dokumentu нефiskalnego mogącą zawierać elementy graficzne, w tym kody kreskowe i dwuwymiarowe, o ile występują; elementy graficzne zapisuje się w pamięci chronionej, a kody kreskowe i dwuwymiarowe dla postaci elektronicznej zapisuje się w postaci tekstowej;
- 8) oznaczenie „NIEFISKALNY”;
- 9) numer kasy;
- 10) oznaczenie kasjera;
- 11) datę i czas zakończenia dokumentu нефiskalnego;
- 12) podpis cyfrowy dokumentu нефiskalnego złożony przy wykorzystaniu klucza prywatnego kasy – drukowane jest tylko pierwsze 40 cyfr w kodzie szesnastkowym (20 bajtów);
- 13) kod graficzny podpisu cyfrowego, o którym mowa w pkt 12, o ile występuje;
- 14) numer unikatowy kasy;
- 15) określoną przez użytkownika treść reklamową i informacyjną, o ile występują, które mogą zawierać elementy graficzne, pod warunkiem ich zapisu w pamięci chronionej.

§ 31. Kasa emituje raport fiskalny fiskalizacji zawierający kolejno pozycje:

- 1) element graficzny, o ile występuje;
- 2) imię i nazwisko lub nazwę podatnika, adres punktu sprzedaży, a dla sprzedaży prowadzonej w miejscach niestałych – adres siedziby lub miejsca zamieszkania podatnika;
- 3) numer identyfikacji podatkowej (NIP) podatnika;
- 4) numer kolejny dokumentu;
- 5) oznaczenie „RAPORT FISKALNY FISKALIZACJI”;
- 6) oznaczenie „FISKALIZACJA” oraz datę i czas fiskalizacji kasy;
- 7) oznaczenie „STAWKI PTU” oraz bieżące wartości stawek podatku wraz z oznaczeniami literowymi;
- 8) informację o kategorii kasy, o której mowa w § 5 ust. 1;
- 9) informację o ustawionym sposobie numeracji paragonów fiskalnych – ciągi w całym okresie pracy kasy albo ciągi w okresie jednej doby;
- 10) numer ewidencyjny;

- 11) numer fabryczny kasy;
- 12) numer pamięci chronionej powiązanej z pamięcią fiskalną;
- 13) typ i model (nazwę) kasy;
- 14) oznaczenie wersji programu pracy kasy;
- 15) wskazanie właściwego naczelnika urzędu skarbowego;
- 16) numer identyfikacji podatkowej (NIP) podmiotu prowadzącego serwis danej kasy;
- 17) imię i nazwisko serwisanta dokonującego fiskalizacji danej kasy wraz z numerem jego identyfikatora;
- 18) walutę ewidencyjną;
- 19) numer kasy;
- 20) oznaczenie kasjera;
- 21) datę i czas zakończenia raportu fiskalnego fiskalizacji;
- 22) podpis cyfrowy raportu fiskalnego fiskalizacji złożony przy wykorzystaniu klucza prywatnego kasy – drukowane jest tylko pierwsze 40 cyfr w kodzie szesnastkowym (20 bajtów);
- 23) skrót SHA2, dla postaci elektronicznej, wyliczany z podpisu cyfrowego bieżącego raportu fiskalnego fiskalizacji;
- 24) kod graficzny podpisu cyfrowego, o którym mowa w pkt 22, o ile występuje;
- 25) logo fiskalne;
- 26) numer unikatowy kasy.

Rozdział 5

Kryteria i warunki techniczne, którym muszą odpowiadać kasy w zakresie ich pracy

§ 32. 1. Kasa, która pracuje w trybie fiskalnym, umożliwia pracę na co najmniej dwóch poziomach dostępu – dla użytkownika oraz w trybie serwisowym.

2. Tryb serwisowy jest uruchamiany w przypadku obsługi lokalnej i po uzyskaniu dostępu do konstrukcji wewnętrznej kasy.

3. Kasa rejestruje przegląd techniczny, o którym mowa w § 19 pkt 3 lit. a tiret dziesiąte, jako zdarzenie po uruchomieniu trybu serwisowego.

4. Kasa, która pracuje w trybie nefiskalnym, nie emituje dokumentów fiskalnych oraz nie wykonuje zapisów w pamięci fiskalnej.

5. W trybie nefiskalnym kasa zapewnia przekaz danych wyłącznie w celu sprawdzenia jego poprawności.

§ 33. 1. Kasa emituje wyłącznie dokumenty zdefiniowane w programie pracy kasy.

2. Wszystkie dokumenty emitowane przez kasę w postaci papierowej i elektronicznej są tworzone jako nieprzerwany ciąg czynności polegający na ich zapisie, odpowiednio w pamięci chronionej i pamięci fiskalnej, z wyłączeniem raportów fiskalnych okresowych, raportów fiskalnych zdarzeń oraz dokumentów stanowiących odczyt zawartości pamięci chronionej lub pamięci fiskalnej.

3. Wszystkie dokumenty emitowane przez kasę zawierają niepowtarzalny kolejny numer dokumentu, z wyłączeniem raportów fiskalnych okresowych, raportów fiskalnych zdarzeń oraz innych dokumentów stanowiących odczyt zawartości pamięci chronionej lub pamięci fiskalnej.

4. Kolejny numer dokumentu nie może być ustawiany podczas pracy kasy w sposób dowolny, z wyłączeniem sytuacji awaryjnych powodujących utratę ciągłości numeracji, po ustąpieniu których numeracja rozpoczyna się od numeru „1”.

5. Sposób numeracji paragonów fiskalnych:

- 1) może być ciągły w całym okresie pracy kasy albo ciągły w okresie jednej doby i po wykonaniu raportu fiskalnego dobowego rozpoczyna się od numeru „1”;
- 2) jest ustawiany jednokrotnie podczas fiskalizacji kasy i nie może być zmieniany w trybie fiskalnym przez użytkownika lub serwis kasy.

6. Podczas wydruku postaci papierowej dokumentów kasa sporządza pełne nieprzerwane wydruki, przy czym w przypadku wystąpienia sytuacji awaryjnej kasa uniemożliwia powtarzanie wydruku, z wyjątkiem możliwości powtarzania ostatniej linii wydruku. Postać elektroniczna dokumentu nie może zawierać powtórzenia linii.

§ 34. 1. Podczas włączania kasa wykonuje co najmniej następujące czynności:

- 1) sprawdzenie zgodności wersji programu pracy kasy i programu pamięci fiskalnej przez wyznaczenie sumy kontrolnej z ich zawartości oraz sprawdzanie z ostatnią wartością zapisaną w pamięci fiskalnej;
- 2) wyświetlenie na wyświetlaczu wersji programu pracy kasy oraz wyniku sprawdzenia, o którym mowa w pkt 1, w sposób widoczny dla użytkownika;
- 3) sprawdzenie, na żądanie, powiązania pamięci fiskalnej i pamięci chronionej przez weryfikację podpisów cyfrowych z zawartości zapisanych w pamięci chronionej raportów fiskalnych dobowych, a następnie porównanie ich z odpowiadającymi im podpisami cyfrowymi zapisanymi w pamięci fiskalnej;
- 4) sprawdzenie niezmienności danych w pamięci fiskalnej.

2. W przypadku negatywnego wyniku sprawdzeń, o których mowa w ust. 1 pkt 1, 3 lub 4, kasa ulega zablokowaniu w sposób umożliwiający usunięcie blokady wyłącznie w trybie serwisowym.

§ 35. 1. Kasa zapewnia wykonanie fiskalizacji kasy obejmującej:

- 1) przekazanie klucza publicznego kasy;
- 2) zgłoszenie żądania fiskalizacji kasy;
- 3) odebranie numeru ewidencyjnego;
- 4) nieodwracalny zapis w rejestrze zdarzeń pamięci fiskalnej faktu, daty i czasu fiskalizacji kasy;
- 5) inicjalizację pracy pamięci fiskalnej i pamięci chronionej oraz jednoznaczne nieodwracalne powiązanie tych pamięci;
- 6) zerowanie wszystkich liczników kasy;
- 7) niepowtarzalny i nieodwracalny zapis w pamięci fiskalnej numeru identyfikacji podatkowej (NIP) podatnika oraz zapis numeru ewidencyjnego;
- 8) zapisanie w pamięci chronionej numeru ewidencyjnego;
- 9) zapisanie kategorii kasy w pamięci fiskalnej, jeżeli program pracy kasy umożliwia w kasie łączenie różnych kategorii kas, o których mowa w § 5 ust. 1;
- 10) wykonanie raportu fiskalnego fiskalizacji kasy;
- 11) zgłoszenie faktu fiskalizacji kasy przez wysłanie raportu fiskalnego fiskalizacji;
- 12) pobranie i zapisanie w pamięci chronionej harmonogramu przekazu danych.

2. Fiskalizacja kasy odbywa się wyłącznie po zainstalowaniu w kasie pamięci fiskalnej zawierającej zapisany numer unikatowy kasy oraz pamięci chronionej niezawierającej danych.

3. Fiskalizacja kasy jest możliwa wyłącznie w trybie serwisowym.

4. W przypadku ponownej fiskalizacji kasy po wymianie pamięci fiskalnej numer ewidencyjny jest przekazywany wraz ze zgłoszeniem żądania fiskalizacji, o którym mowa w ust. 1 pkt 2.

5. Ponowna fiskalizacja kasy, o której mowa w ust. 4, stanowi jednocześnie przekazanie informacji o wymianie pamięci fiskalnej.

§ 36. Po zakończeniu fiskalizacji kasy kasa uniemożliwia:

- 1) rejestrowanie zwrotu towarów lub usług;
- 2) stornowanie pozycji niewystępujących w bieżącym paragonie fiskalnym lub fakturze;
- 3) dokonywanie sprzedaży lub korekt wartościowych i liczbowych paragonu fiskalnego powodujących w ich wyniku ujemną wartość sprzedaży dla dowolnej stawki podatku i sprzedaży zwolnionej od podatku;
- 4) dokonywanie korekt oraz anulowanie paragonu fiskalnego lub faktury po ich akceptacji;
- 5) dokonywanie sprzedaży towarów lub usług, których nazwy nie są przypisane do zaprogramowanych w kasie stawek podatku, w tym zaprogramowanych jako zwolnione od podatku lub niepodlegające opodatkowaniu;
- 6) zerowanie rejestrów dobowej sprzedaży w innym przypadku niż w związku z wykonaniem raportu fiskalnego dobowego lub zerowaniem pamięci operacyjnej;
- 7) pracę w innym trybie niż tryb fiskalny;
- 8) zerowanie liczników zdarzeń.

§ 37. 1. Kasa podczas pracy blokuje możliwość rejestracji sprzedaży w przypadku:

- 1) wystąpienia błędu weryfikacji danych;
- 2) zapełnienia pamięci fiskalnej lub pamięci chronionej;
- 3) awarii lub odłączenia pamięci fiskalnej lub pamięci chronionej;
- 4) braku papieru;
- 5) odłączenia drukarki kasy;
- 6) odłączenia wyświetlacza dla nabywcy, przeznaczonego do odczytu przez nabywcę danych o sprzedaży w kasach wyposażonych w to urządzenie;
- 7) nieprzekazania klucza publicznego kasy w przypadku jego wymiany, za pomocą protokołu komunikacyjnego, o którym mowa w § 42 ust. 1, do zewnętrznego systemu teleinformatycznego.

2. Blokada możliwości rejestracji sprzedaży w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 1–3 lub 5–7, jest usuwana wyłącznie w trybie serwisowym lub automatycznie przez kasę, po usunięciu lub ustąpieniu przyczyny jej wystąpienia.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 4, blokada możliwości rejestracji sprzedaży jest usuwana przez użytkownika kasy.

§ 38. 1. Kasa zapewnia rejestrację dokonywanych sprzedaży, kończących się każdorazowo emisją paragonu fiskalnego lub faktury, przez:

- 1) uniemożliwienie wyświetlania na wyświetlaczu dla nabywcy treści niezwiązanych z realizacją transakcji w trybie rejestracji transakcji, z wyłączeniem obsługi sytuacji awaryjnych i obsługi błędów oraz kas o zastosowaniu specjalnym rozliczających więcej niż jedną transakcję równocześnie;
- 2) wprowadzanie kolejnych pozycji paragonu fiskalnego lub faktury jest równoczesne z wygenerowaniem postaci elektronicznej linii dokumentu zawierającej daną pozycję zapisaną w pamięci operacyjnej, bez możliwości usunięcia tej pozycji, i możliwość równoczesnego wydruku tej pozycji;
- 3) wyświetlenie narastającej sumy wartości sprzedaży na wyświetlaczu dla nabywcy po wprowadzeniu każdej kolejnej pozycji sprzedaży;
- 4) akceptację paragonu fiskalnego lub faktury oraz ich natychmiastowy wydruk, a także zapisanie tego paragonu fiskalnego lub tej faktury w pamięci chronionej;
- 5) awaryjne wyjście z trybu rejestracji transakcji, które musi być zakończone wydrukiem dokumentu przerwanej linią oraz z oznaczeniem „TRANSAKCJA ANULOWANA” w przypadku wystąpienia sytuacji awaryjnej w trybie rejestracji transakcji.

2. Kasa umożliwia przekaz paragonu fiskalnego lub faktury w postaci elektronicznej, z wykorzystaniem interfejsu komunikacyjnego za pośrednictwem sieci Internet.

§ 39. 1. Kasa zapewnia, aby w paragonach fiskalnych oraz fakturach wartość sprzedaży brutto w danej stawce podatku była wyznaczana przez zsumowanie kwot brutto wszystkich pozycji towarowych i usługowych w danej stawce podatku, a kwoty podatku należnego w danej stawce podatku były obliczane według zasady cen brutto. Wartość sprzedaży brutto dla sprzedaży zwolnionej wyznacza się przez zsumowanie kwot brutto wszystkich pozycji towarowych i usługowych objętych zwolnieniem od podatku. Łączna kwota podatku jest sumą kwot podatku dla poszczególnych stawek podatku, a łączna wartość sprzedaży brutto jest sumą wartości sprzedaży brutto dla poszczególnych stawek podatku i sprzedaży zwolnionej od podatku.

2. Kasa zapewnia, aby w raporcie fiskalnym dobowym wartości sprzedaży brutto były obliczane przez zsumowanie wartości sprzedaży brutto, osobno, dla paragonów i faktur za daną dobę sprzedaży w poszczególnych stawkach podatku i sprzedaży zwolnionej od podatku, a kwoty podatku należnego dla poszczególnych stawek podatku były wyliczane według zasady cen brutto. Kwoty netto dla poszczególnych stawek podatku wyznacza się jako różnice wartości sprzedaży brutto i kwot podatku dla poszczególnych stawek podatku. Łączna kwota podatku jest obliczana przez zsumowanie kwot podatku w poszczególnych stawkach podatku łącznie dla paragonów fiskalnych i faktur. Łączna wartość sprzedaży brutto jest sumą wartości sprzedaży brutto dla paragonów fiskalnych i faktur.

3. Kasa zapewnia wykonanie raportu fiskalnego dobowego jako jednej i niepodzielnej czynności, polegającej na emisji tego raportu oraz zapisie odpowiadających mu danych w pamięci fiskalnej.

4. Kasa zapewnia wykonanie raportu fiskalnego okresowego polegającego na odczycie danych z odpowiednich raportów fiskalnych dobowych z pamięci fiskalnej i umieszczeniu ich na wydruku okresowym zgodnym co do zawartości z raportami dobowymi wykonanymi w okresie objętym tym raportem. Ustalanie wartości danych w raporcie fiskalnym okresowym następuje przez sumowanie poszczególnych pozycji raportów fiskalnych dobowych.

5. Kasa zapewnia, aby raporty fiskalne:

- 1) okresowe oraz dotyczące zdarzeń nie były zapisywane w pamięci fiskalnej i pamięci chronionej;
- 2) okresowe rozliczeniowe i łączne rozliczeniowe na poziomie dla użytkownika mogły być wykonywane wyłącznie po przejściu kasy w tryb tylko do odczytu.

§ 40. 1. W przypadku wystąpienia zdarzenia jest ono rejestrowane przez kasę w postaci elektronicznej niezwłocznie po jego wystąpieniu, a przed wykonaniem następnych czynności kasowych.

2. Kasa po zarejestrowaniu sprzedaży, a przed wykonaniem raportu fiskalnego dobowego, uniemożliwia wykonanie następujących czynności:

- 1) zmiany ustawień daty i czasu;
- 2) zmiany stawek podatku;
- 3) zmiany waluty ewidencyjnej;
- 4) zmiany imienia i nazwiska lub nazwy podatnika, adresu punktu sprzedaży, a dla sprzedaży prowadzonej w miejscach niestałych – adresu siedziby lub miejsca zamieszkania podatnika;
- 5) przejścia w tryb tylko do odczytu;
- 6) aktualizacji programu pracy kasy.

3. Kasa zapewnia możliwość zmiany ustawień daty i czasu po wykonaniu raportu dobowego, a przed zarejestrowaniem sprzedaży w dniu następnym, z zastrzeżeniem że:

- 1) zmiany wskazań czasu przez użytkownika nie mogą być łącznie większe niż 2 godziny w okresie między wykonaniem raportu fiskalnego dobowego a rozpoczęciem pierwszej sprzedaży;
- 2) wprowadzana data nie jest wcześniejsza niż ostatnia zapisana w pamięci fiskalnej;
- 3) data i czas są synchronizowane z czasem urzędowym obowiązującym w Rzeczypospolitej Polskiej, z częstotliwością wykonywania raportów dobowych za pośrednictwem systemu zapewniającego synchronizację z czasem urzędowym lub na żądanie użytkownika, z zastrzeżeniem ust. 2 pkt 1;
- 4) wykonanie raportu fiskalnego dobowego nie jest oznaczone datą i czasem wcześniejszymi niż data i czas ostatniego raportu fiskalnego dobowego zapisanego w pamięci fiskalnej.

§ 41. 1. Kasa zapewnia:

- 1) weryfikację wprowadzonych nazw towarów lub usług do bazy towarowej lub bazy algorytmu weryfikującego kasy z zastrzeżeniem, że ta sama nazwa towaru lub usługi może wystąpić w bazie tylko raz; towar lub usługa są identyfikowane przez ciąg znaków alfanumerycznych języka polskiego ze znakami kropki, przecinka, procenta i kresek ukośnych, przy czym litery małe i wielkie traktuje się jako te same znaki;
- 2) brak możliwości skasowania przez użytkownika z bazy algorytmu weryfikującego przypisania stawek podatku do nazw towarów lub usług – w przypadku drukarek fiskalnych;
- 3) blokowanie sprzedaży danego towaru lub usługi, gdy wartość stawki podatku została podwyższona, jeżeli wcześniej była obniżona lub towar lub usługa były zwolnione od podatku – w przypadku drukarek fiskalnych;
- 4) wydruk kodu graficznego QR text zgodnego z normą ISO/IEC 18004:2015, zawierającego kolejno odseparowane średnikiem dane obejmujące:
  - a) numer unikatowy kasy,
  - b) numer identyfikacji podatkowej (NIP) podatnika,
  - c) datę sprzedaży,
  - d) numer kolejny paragonu,
  - e) łączną wartość sprzedaży brutto,
  - f) łączną kwotę podatku,
  - g) typ formy płatności, o którym mowa w § 23 ust. 1 pkt 19 lit. b.

2. W przypadku programowania zmiany nazwy waluty ewidencyjnej kasa umożliwia zaprogramowanie tej zmiany z wyprzedzeniem, przez określenie daty, godziny i minuty zmiany.

§ 42. 1. Kasa umożliwiająca przekaz danych dokonuje takiego przekazu danych za pomocą protokołu komunikacyjnego, który obejmuje grupy poleceń związanych z:

- 1) fiskalizacją kasy;
- 2) przekazem danych;
- 3) weryfikacją sumy kontrolnej programu pracy kasy;
- 4) zmianą harmonogramu przekazu danych;
- 5) włączeniem lub wyłączeniem drukowania kodu QR text, o którym mowa w § 41 ust. 1 pkt 4, wraz z możliwością wskazania łącznej wartości sprzedaży brutto, o której mowa w § 23 ust. 1 pkt 15, powyżej której wydruk jest obowiązkowy;
- 6) przejściem kasy w tryb tylko do odczytu;
- 7) aktualizacją programu pracy kasy;
- 8) zmianą zakresu przekazywanych zestawów danych;
- 9) pobraniem numeru ewidencyjnego;
- 10) przekazaniem informacji o wymianie pamięci fiskalnej lub pamięci chronionej;
- 11) przekazaniem klucza publicznego kasy.

2. Do kasy przyporządkowana jest unikalna para kluczy asymetrycznych, z których klucz prywatny jest przechowywany w kasie i wykorzystywany do podpisywania dokumentów fiskalnych i нефiskalnych, a klucz publiczny kasy jest wykorzystywany do weryfikacji tych dokumentów.

3. Przekaz danych z kasy jest zabezpieczony, pod względem poufności i integralności, w sposób określony w protokole komunikacyjnym, o którym mowa w ust. 1, zgodnie z protokołem TLS w wersji 1.2 lub wyższej, z wykorzystaniem certyfikatów klucza publicznego zgodnie z normą PN-ISO/IEC 9594-8:2006 w standardzie x.509, lub w wyższym standardzie – w przypadku gdy taki standard zostanie określony w tym protokole komunikacyjnym.

4. Wszystkie czynności kryptograficzne zapewniają poufność, integralność i uwierzytelnienie danych i są wykonywane przez moduł kryptograficzny, w którym bezpieczeństwo kryptografii asymetrycznej jest zapewnione zgodnie z normą ISO/IEC 11889-1:2015 w standardzie TPM 2.0 lub w wyższym standardzie.

5. Para kluczy, o których mowa w ust. 2, może być wymieniona wyłącznie w trybie serwisowym.

6. Klucz publiczny, o którym mowa w ust. 2, jest przekazywany przez kasę w postaci zestawu danych podczas fiskalizacji kasy zgodnie z § 35 ust. 1 pkt 1 oraz w przypadku wymiany, o której mowa w ust. 5.

7. Dane, o których mowa w ust. 6:

- 1) zawierają:
  - a) numer unikatowy kasy,
  - b) klucz publiczny, o którym mowa w ust. 2, podpisany podpisem elektronicznym lub pieczęcią elektroniczną producenta;
- 2) są zaszyfrowane kluczem publicznym odbiorcy.

8. Szczegółowy format danych, o których mowa w ust. 6, oraz sposób ich przekazywania określa protokół komunikacyjny, o którym mowa w ust. 1.

9. Opis techniczny protokołu komunikacyjnego, o którym mowa w ust. 1, udostępnia minister właściwy do spraw finansów publicznych w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego tego ministra. Zmiany opisu technicznego protokołu komunikacyjnego minister właściwy do spraw finansów publicznych udostępnia na co najmniej 180 dni przed dniem jego stosowania.

§ 43. 1. Kasa umożliwiająca przekaz danych, po uruchomieniu, rozpoczyna przekaz danych zgodnie z harmonogramem przekazu danych lub na żądanie użytkownika, wykonując polecenia przekazu danych.

2. Harmonogram przekazu danych jest zdalnie konfigurowany w ustawieniach kasy zgodnie z protokołem komunikacyjnym, o którym mowa w § 42 ust. 1.

3. Kasa przekazuje dane, używając domyślnego harmonogramu przekazu danych nie rzadziej niż co 2 godziny.

4. W przypadku nieprzekazania danych kasa:

- 1) umożliwia dalszą rejestrację sprzedaży, sygnalizując w sposób czytelny dla użytkownika przekroczenie zadanego terminu zgodnego z harmonogramem przekazu danych;
- 2) podejmuje automatyczne próby kolejnego przekazu danych nie rzadziej niż co 2 godziny pracy kasy.

5. Kasa nie informuje użytkownika o trwającym przekazie danych.

6. Kasa automatycznie przekazuje dane dotyczące raportów fiskalnych dobowych, paragonów fiskalnych, paragonów fiskalnych anulowanych oraz faktur i faktur anulowanych zapisanych od czasu poprzedniego przekazu danych, według zadanego harmonogramu przekazu danych.

7. Kasa wykonuje polecenia przekazania wybranego zestawu danych.

§ 44. 1. Aktualizacja programu pracy kasy jest pobierana wyłącznie ze źródła aktualizacji, zaprogramowanego przez producenta, z zachowaniem mechanizmów bezpieczeństwa uniemożliwiających instalację innego programu.

2. Aktualizację programu pracy kasy:

- 1) wykonuje się wyłącznie:
  - a) po sprawdzeniu przez kasę jej dostępności,
  - b) do pozytywnie zweryfikowanej wersji;
- 2) rejestruje się w dzienniku zdarzeń i dokonuje niezwłocznego przekazu danych;

- 3) dzieli się na kolejne etapy:
- a) informowania podatnika przez kasę o dostępności aktualizacji,
  - b) pobierania aktualizacji programu pracy kasy, z sygnalizacją pobierania, po akceptacji przez podatnika lub w sposób automatyczny, nieprzerywający rejestracji sprzedaży,
  - c) weryfikacji poprawnego przekazu pliku aktualizacji,
  - d) weryfikacji zgodności pobranego programu pracy kasy z programem pracy kasy wskazanym w potwierdzeniu, o którym mowa w art. 111 ust. 6b ustawy,
  - e) instalacji nowej wersji oprogramowania, z sygnalizacją postępu instalacji, po wykonaniu raportu fiskalnego dobowego przez kasę, po akceptacji przez podatnika lub w sposób automatyczny,
  - f) zapisu zdarzenia aktualizacji i danych z nią związanych, odpowiednio w pamięci chronionej i pamięci fiskalnej.

3. Aktualizacja programu pracy kasy nie może powodować zmiany danych zapisanych w pamięci fiskalnej i pamięci chronionej, z wyłączeniem dopisywania nowej sumy kontrolnej programu pracy kasy.

4. W przypadku niepowodzenia aktualizacji kasa zapewnia powrót do ostatniej wersji programu pracy kasy.

5. Podczas komunikacji ze źródłem aktualizacji przepis § 42 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

§ 45. 1. Kasa, z wyłączeniem drukarek fiskalnych, współpracuje z zewnętrznym terminalem płatniczym za pomocą protokołu komunikacyjnego współpracy kasy z zewnętrznym terminalem płatniczym, który obejmuje grupy poleceń związanych z:

- 1) czynnościami inicjowanymi przez kasę i wykonywanymi przez terminal płatniczy, w szczególności transakcją płatniczą;
- 2) czynnościami inicjowanymi przez terminal płatniczy i wykonywanymi przez kasę, w szczególności wydrukiem potwierdzenia transakcji płatniczej oraz raportów, związanych z działaniem terminala płatniczego;
- 3) innymi czynnościami, w szczególności w zakresie nawiązywania i utrzymania współpracy pomiędzy urządzeniami oraz informowaniem o niedostępności czynności wykonywanych przez kasę albo terminal płatniczy.

2. Opis techniczny protokołu komunikacyjnego, o którym mowa w ust. 1, określa polecenia podczas współpracy kasy z terminalem płatniczym.

3. Kasa udostępnia zewnętrznemu terminalowi płatniczemu, pod kontrolą programu pracy kasy, wyłącznie elementy konstrukcyjne kasy, o których mowa w § 6 pkt 8, 10 i 11.

4. Kasa nie wykonuje poleceń protokołu komunikacyjnego, o którym mowa w ust. 1, w zakresie:

- 1) drukowania na drukarce kasy dokumentów fiskalnych;
- 2) programowania kasy z terminala płatniczego, z wyłączeniem elementów graficznych;
- 3) ingerencji terminala płatniczego w przekaz danych określony protokołem komunikacyjnym, o którym mowa w § 42 ust. 1.

5. Opis techniczny protokołu komunikacyjnego, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw gospodarki udostępnia w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego tego ministra. Zmiany opisu technicznego protokołu komunikacyjnego minister właściwy do spraw gospodarki udostępnia na co najmniej 180 dni przed dniem jego stosowania.

§ 46. 1. Kasa umożliwia przejście w tryb tylko do odczytu:

- 1) w trybie serwisowym przez wykonanie łącznego raportu rozliczeniowego lub raportu rozliczeniowego albo
- 2) automatycznie w przypadku zapelnienia pamięci fiskalnej i po wykonaniu raportu fiskalnego dobowego.

2. Kasa sygnalizuje w sposób czytelny dla użytkownika zapis każdego z ostatnich możliwych do wykonania:

- 1) 30 raportów fiskalnych dobowych;
- 2) 10 zerowań awaryjnych pamięci operacyjnej;
- 3) 100 pozostałych rodzajów zdarzeń.

3. Kasa zapewnia rezerwę pamięci fiskalnej niezbędną do zarejestrowania zakończenia pracy w trybie fiskalnym.

4. Kasa umożliwiająca przekaz danych przekazuje dane o zakończeniu pracy w trybie fiskalnym, w sposób określony protokołem komunikacyjnym, o którym mowa w § 42 ust. 1.

§ 47. Wszystkie napisy dotyczące rejestrowanych transakcji i opisy w dokumentach fiskalnych emitowanych przez kasę są dokonywane w języku polskim.

§ 48. Kasa nie może wykonywać funkcji, które prowadzą do nieprawidłowej ewidencji obrotu oraz nieprawidłowego wyliczania kwot podatku należnego.

Rozdział 6

Kryteria i warunki techniczne, którym muszą odpowiadać kasy o zastosowaniu specjalnym

§ 49. Kasa, o której mowa w § 5 ust. 1 pkt 2 lit. a, spełnia dodatkowo następujące wymagania:

- 1) jest połączona z taksometrem w sposób:
  - a) nierozłączny lub przez system złącza zabezpieczonego w sposób sprzętowy lub programowy przed ingerencją użytkownika kasy lub osób trzecich,
  - b) zapewniający przekaz danych z taksometru,
  - c) uniemożliwiający rozpoczęcie rejestracji następnego kursu w przypadku odłączenia lub uszkodzenia taksometru;
- 2) posiada zabezpieczenie dostępu do wnętrza kasy uwzględniające, określone odrębnymi przepisami, wymagania w zakresie nakładania cech zabezpieczających taksometrów;
- 3) posiada, w przypadku kas wyposażonych we wspólną z taksometrem płytę główną, rozwiązania konstrukcyjne umożliwiające wykonanie fiskalizacji kasy oraz innych czynności dostępnych w trybie serwisowym bez naruszenia cech zabezpieczających taksometrów;
- 4) funkcje wyświetlacza wartości usługi zarejestrowanej przez kasę może pełnić wyświetlacz zespołu opłat lub zespołu dopłat taksometru;
- 5) posiada wyświetlacz dla użytkownika, który może być wspólny z wyświetlaczem dla nabywcy;
- 6) przechowuje w pamięci fiskalnej informacje o typach i numerach taksometrów, dla których emitowała paragony fiskalne; zapis informacji o taksometrze odbywa się w kasie nie później niż podczas emisji pierwszego paragonu fiskalnego odpowiadającego kursowi na danym taksometrze; informacje o taksometrach kasa udostępnia w postaci wydruku;
- 7) posiada dostępną dla użytkownika funkcję raportowania numerów seryjnych wszystkich współpracujących z nią taksometrów, na których rejestrowane były kursy, wraz z datą i godziną ich zarejestrowania w kasie; funkcja musi umożliwiać wybór zakresu raportowanych taksometrów według czasu i unikalnego oznaczenia taksometru;
- 8) posiada funkcję umożliwiającą anulowanie paragonu fiskalnego dla rozliczenia kursu, który rozpoczął się postojem nie dłuższym niż 20 minut i zakończył przejechaniem odcinka drogi nie dłuższego niż 500 m albo tylko samym postojem nie dłuższym niż 20 minut;
- 9) wykorzystuje funkcję stosowania opustu procentowego (rabat) lub funkcję stosowania cen umownych indywidualnie negocjowanych, o ile te funkcje występują, łącznie z określeniem wysokości opustu procentowego (rabat) lub ceny wyłącznie w okresie dostępności funkcji umożliwiającej anulowanie paragonu fiskalnego, podczas realizowanego kursu;
- 10) wyświetla dodatkowo wyraz „RABAT” podczas korzystania z funkcji stosowania opustu procentowego (rabat) podczas realizacji kursu na wyświetlaczu kasy lub zespole opłat lub dopłat taksometru; należność uwzględniająca zastosowany opust procentowy (rabat) jest wykazana na wyświetlaczu najpóźniej po przejściu taksometru w położenie „KASA”;
- 11) w przypadku przerwania kursu z powodu zaniku zasilania taksometru lub przerwania pomiaru przez taksometr w czasie powyżej 20 sekund kasa dokonuje emisji paragonu fiskalnego za wykonaną do tego zdarzenia usługę po wznowieniu pracy tego taksometru, zawierającego dodatkową informację o wystąpieniu sytuacji awaryjnej; w przypadku gdy niemożliwe jest wznowienie pracy taksometru albo gdy po jego ponownym podłączeniu nie zawiera on informacji umożliwiających zakończenie rozpoczętej transakcji w kasie, zakończenie transakcji w kasie może nastąpić wyłącznie przez awaryjne zerowanie pamięci operacyjnej w trybie serwisowym;

- 12) posiada funkcję przekazania do taksometru, po wydrukowaniu paragonu fiskalnego, informacji pozwalającej na przedstawienie taksometru w stan umożliwiający realizację następnego kursu;
- 13) kończy transakcje poprzez awaryjne zerowanie pamięci operacyjnej kasy w trybie serwisowym, w przypadku gdy niemożliwe jest wznowienie pracy taksometru albo gdy po jego ponownym podłączeniu nie zawiera on informacji umożliwiających zakończenie rozpoczętej transakcji w kasie;
- 14) posiada funkcję:
  - a) automatycznej synchronizacji czasu pomiędzy kasą a taksometrem,
  - b) synchronizacji czasu dostępną dla serwisu, w przypadku gdyby taksometr uniemożliwił kasie automatyczną synchronizację czasu z czasem urzędowym.

§ 50. Kasa, o której mowa w § 5 ust. 1 pkt 2 lit. a, posiada zasilanie z instalacji pojazdu samochodowego oraz wewnętrzne zasilanie akumulatorowe, które zapewnia wydrukowanie minimum 20 paragonów fiskalnych, każdy o zawartości 20 wierszy druku, od chwili zaniku zasilania z instalacji pojazdu samochodowego.

§ 51. Kasa, o której mowa w § 5 ust. 1 pkt 2 lit. b, podczas zapisu paragonu fiskalnego lub faktury wyświetla na wyświetlaczu dla nabywcy informacje dotyczące realizowanych wycen leków objętych paragonem fiskalnym lub fakturą.

§ 52. 1. Kasa biletowa:

- 1) może posiadać jeden wyświetlacz dla użytkownika i nabywcy;
- 2) posiada funkcję rejestracji i naliczania dopłat do przewozów w podziale na poszczególne kategorie ulg ustawowych, a także funkcję sporządzania dobowych i miesięcznych raportów dopłat do biletów ulgowych; dobowe i miesięczne raporty dopłat zawierają, dla każdej ulgi, dla której w danym okresie były wydawane bilety, co najmniej oznaczenie ulgi, wartość procentową ulgi, liczbę wydanych biletów oraz kwotę dopłaty.

2. Kasa biletowa, która realizuje transakcje niepodlegające opodatkowaniu, zapisuje w pamięci fiskalnej łączną wartość sprzedaży zrealizowanej od wykonania ostatniego raportu fiskalnego dobowego.

3. Kasa biletowa zasilana z instalacji pojazdu samochodowego musi spełniać wymagania określone w § 50.

§ 53. Kasa, o której mowa w § 5 ust. 1 pkt 2 lit. d, musi zamknąć wszystkie rozpoczęte w ciągu danej doby transakcje przed wykonaniem raportu fiskalnego dobowego.

§ 54. Kasa, o której mowa w § 5 ust. 1 pkt 2 lit. f, może nie emitować paragonu fiskalnego i paragonu fiskalnego anulowanego w postaci papierowej, pod warunkiem wyświetlania na wyświetlaczu dla nabywcy pozycji paragonu dotyczących transakcji sprzedaży określonych w § 23 ust. 1 pkt 32, przez nie mniej niż 30 sekund lub do rozpoczęcia kolejnej transakcji sprzedaży.

Rozdział 7

Dane, które powinien zawierać wniosek o wydanie potwierdzenia, oraz rodzaje dokumentów i urządzeń, które mają być przedstawione lub dostarczone wraz z wnioskiem

§ 55. 1. Wniosek o wydanie potwierdzenia, o którym mowa w art. 111 ust. 6b ustawy, zawiera:

- 1) imię i nazwisko lub nazwę producenta oraz adres jego miejsca zamieszkania lub siedziby;
- 2) adres do korespondencji, jeżeli jest inny niż adres, o którym mowa w pkt 1;
- 3) oświadczenie producenta, że każda kasa wprowadzana do obrotu będzie identyczna technicznie, funkcjonalnie i programowo z kasą wzorcową poddaną badaniom, która otrzymała potwierdzenie, o którym mowa w art. 111 ust. 6b ustawy, i spełnia wszystkie funkcje oraz kryteria i warunki techniczne określone dla kas;
- 4) dane identyfikujące kasę, w tym nazwę, typ i model kasy, o ile występują;
- 5) wypełnioną kartę kasy;
- 6) książkę kasy przeznaczoną dla danego typu kasy, zawierającą informacje o:
  - a) typie taksometru współpracującego z kasą, o ile dotyczy,
  - b) programie do odczytu pamięci;

- 7) instrukcję obsługi;
- 8) instrukcję serwisową;
- 9) wzory, w postaci elektronicznej, wszystkich dokumentów emitowanych przez kasę i opis sposobu ich wykonania oraz pakiet poleceń protokołu komunikacyjnego wywołujących te emisje, o ile występuje;
- 10) opis wszystkich poleceń protokołu komunikacyjnego umożliwiającego programowanie kasy, dodatkowych zaimplementowanych w kasie poleceń protokołu komunikacyjnego współpracy kasy z zewnętrznym terminalem płatniczym oraz wszystkich poleceń protokołu komunikacyjnego dla pamięci fiskalnej, przy czym opisy poleceń muszą zawierać również niedostępne podatnikowi polecenia wraz z opisem ich przeznaczenia i pełnym przykładem składni;
- 11) wykaz rodzajów awarii kasy i sposoby ich usuwania, z wyłączeniem awarii nieusuwalnych:
  - a) automatycznie,
  - b) przez serwisanta kas,
  - c) przez użytkownika kasy;
- 12) opis czynności serwisowych, umożliwiających dalszą pracę kasy w przypadku awarii;
- 13) sposoby zabezpieczenia kasy i jej podzespołów przed dostępem osób nieuprawnionych wraz z opisem sposobu autoryzacji narzędzi umożliwiających dostęp do trybu serwisowego na wszystkich poziomach dostępu;
- 14) opis konstrukcji mechanicznej i elektronicznej zawierający:
  - a) opis i schemat blokowy budowy wewnętrznej kasy, układów elektronicznych wraz z ich połączeniami i kierunkiem przepływu danych i sterowania oraz zasady działania poszczególnych modułów funkcjonalnych,
  - b) opis funkcjonalny oprogramowania stosowanego w modułach kasy oraz jego identyfikacji,
  - c) rysunki techniczne elementów konstrukcji mechanicznej kasy, obudowy i elementów mechanicznych zabezpieczających dostęp do jej konstrukcji oraz elementów mocujących pamięci fiskalnej, w postaci rzutów płaskich, z wyłączeniem rysunków technicznych dotyczących w szczególności przewodów, typowych gniazd i połączeń, wkrętów, nitów oraz klawiszy,
  - d) charakterystykę zastosowanych w konstrukcji kasy układów pamięci w sposób zapewniający ich identyfikację, lokalizację w kasie, określenie pojemności oraz zastosowanie, wskazanie liczby możliwych do zarejestrowania w danej pamięci dokumentów i zdarzeń poszczególnych rodzajów, o ile struktura pamięci umożliwia określenie tych wartości,
  - e) schematy ideowe kompletne i czytelne w stopniu umożliwiającym analizę zastosowanych rozwiązań układowych oraz schematy montażowe elementów elektronicznych kasy;
- 15) wykaz oprogramowania kasy wraz z oznaczeniem ich wersji i sum kontrolnych, obejmujący oprogramowanie wewnętrzne kasy i program do odczytu pamięci;
- 16) mapę pamięci fiskalnej;
- 17) wykaz elementów konstrukcyjnych kasy wraz z opisem ich przeznaczenia, w tym podzespołów realizujących funkcje pamięci operacyjnej, pamięci chronionej, pamięci fiskalnej, zegara czasu oraz zastosowanych w budowie kasy mikrokontrolerów;
- 18) wykaz wszystkich części systemu kasowego wraz ze schematem;
- 19) szczegółowy opis sposobu zabezpieczeń pamięci programu pracy kasy i pamięci fiskalnej, wraz z niezbędnymi algorytmami, schematami i kodami źródłowymi oprogramowania, w postaci umożliwiającej weryfikację wymagań dotyczących niezmienności danych w tych pamięciach; opis obejmuje zastosowane w kasie rozwiązania techniczne zapewniające niezmienność i weryfikowalność zapisów w pamięci programu pracy kasy i pamięci fiskalnej; w przypadku gdy skuteczność zastosowanego w kasie zabezpieczenia pamięci programu pracy kasy oraz pamięci fiskalnej jest uzależniona od przebiegu połączeń na płycie drukowanej topologii ścieżek, należy wraz z opisem sposobu zabezpieczeń dostarczyć schematy montażowe ilustrujące przebieg ścieżek połączeniowych;
- 20) wykaz urządzeń dodatkowych, z którymi kasa może współdziałać, obejmujący wszystkie przewidziane przez producenta urządzenia zewnętrzne dołączane do kasy;
- 21) opis metody zapisywania numeru unikatowego kasy i umieszczenia pamięci fiskalnej w gnieździe podczas produkcji kasy oraz instrukcję wymiany pamięci fiskalnej i pamięci chronionej;

- 22) w przypadku kasy, o której mowa w § 5 ust. 1 pkt 2 lit. a:
  - a) wykaz taksometrów współpracujących z kasą,
  - b) oświadczenie wnioskodawcy o poprawnej współpracy kasy z taksometrem w warunkach znamionowych użytkowania taksometrów, w tym również deklarowanych przez producenta, dla każdego taksometru wymienionego w wykazie, o którym mowa w lit. a,
  - c) kopię certyfikatu badania typu UE lub zatwierdzenia typu dla każdego taksometru wymienionego w wykazie, o którym mowa w lit. a;
- 23) informację o wystawieniu dla kasy deklaracji zgodności lub oznakowaniu CE, określonych w odrębnych przepisach;
- 24) podpis producenta albo osoby lub osób reprezentujących producenta.

2. Wniosek o wydanie potwierdzenia, o którym mowa w § 58 ust. 2, zawiera:

- 1) imię i nazwisko lub nazwę producenta oraz adres jego miejsca zamieszkania lub siedziby;
- 2) adres do korespondencji, jeżeli jest inny niż adres, o którym mowa w pkt 1;
- 3) dane identyfikujące kasę, w tym nazwę, typ i model kasy, o ile występują;
- 4) numer i datę potwierdzenia, o którym mowa w ust. 1, wydanego dla kasy o tej samej nazwie, typie i modelu, o ile występują;
- 5) oświadczenie, że w okresie, na który wydano potwierdzenie, o którym mowa w pkt 4, nie nastąpiły zmiany kasy będącej przedmiotem potwierdzenia;
- 6) oświadczenie wnioskodawcy, że każda kasa wprowadzana do obrotu będzie identyczna technicznie, funkcjonalnie i programowo z kasą wzorcową poddaną badaniom, która uzyskała potwierdzenie, o którym mowa w art. 111 ust. 6b ustawy, i spełnia wszystkie funkcje oraz kryteria i warunki techniczne określone dla kas, a także wzór deklaracji dołączonej do każdego egzemplarza kasy, wymaganej zgodnie z art. 111 ust. 6g pkt 2 ustawy;
- 7) podpis producenta albo osoby lub osób reprezentujących producenta.

§ 56. 1. Do wniosku, o którym mowa w § 55 ust. 1, dołącza się:

- 1) co najmniej trzy egzemplarze kasy identyczne funkcjonalnie, w tym jeden egzemplarz kasy w obudowie z zainstalowanymi plombami, przy czym jeden stanowiący wzorec kasy pozostaje w Głównym Urzędzie Miar;
- 2) w przypadku kas zawierających opcje konstrukcyjne wymagane jest dostarczenie przynajmniej jednego egzemplarza dla każdej opcji konstrukcyjnej kasy lub kategorii kasy, o której mowa w § 5 ust. 1, z wyłączeniem opcji dotyczących pojemności bazy towarowej;
- 3) niezbędne do pracy kasy wyposażenie, takie jak zasilacze, przewody do współpracy z komputerem i zewnętrzne wyświetlacze, a także przewidziane przez producenta dedykowane dodatkowe moduły rozszerzające funkcjonalność kas, takie jak moduły komunikacyjne i czytniki kodów kreskowych;
- 4) programy współpracujące z kasą, w tym program do odczytu pamięci, program serwisowy i program umożliwiający sterowanie kasą za pomocą interfejsu komunikacyjnego;
- 5) narzędzia serwisowe umożliwiające obsługę kasy w trybie serwisowym;
- 6) pamięci fiskalne wraz z powiązаныmi z nimi pamięciami chronionymi, w tym dla każdej z kategorii kas, o których mowa w § 5 ust. 1, egzemplarze kas niezbędne do wykonania badań, w szczególności:
  - a) po jednym egzemplarzu pamięci zawierających zapisy danych w liczbie mniejszej o dwa zapisy od liczby zapisów wskazanych w § 46 ust. 2,
  - b) cztery czyste pamięci, po dwie z takimi samymi testowymi numerami unikatowymi kasy,
  - c) cztery pamięci o takim samym testowym numerze unikatowym kasy i trzy o innym testowym numerze unikatowym kasy, zawierające 10 takich samych raportów fiskalnych dobowych,
  - d) pamięć zawierającą:
    - niewłaściwą sumę kontrolną programu pracy kasy,
    - niewłaściwą sumę kontrolną programu pamięci fiskalnej,
    - pamięć zawierającą zapisane dwa numery unikatowe kasy, jeżeli konstrukcja kasy dopuszcza taką możliwość,

- e) pamięć niezawierającą numeru unikatowego kasy,
  - f) dla kas, o których mowa w § 5 ust. 1 pkt 2 lit. a, współpracujących z taksometrami – zestaw 5 czystych pamięci dla każdego z dostarczonych taksometrów;
- 7) potwierdzenie umieszczenia w źródle aktualizacji programu pracy kasy do przeprowadzenia testu jego aktualizacji;
- 8) program wspomagający rejestrację cyklu transakcji testowych przez zewnętrzne interfejsy komunikacyjne dla drukarek fiskalnych;
- 9) w przypadku kas, o których mowa w § 5 ust. 1 pkt 2 lit. a, dodatkowo:
- a) po 2 sztuki każdego z typów taksometrów współpracujących z przedstawioną do badań kasą,
  - b) generator impulsów napędu taksometru,
  - c) programator taksometru,
  - d) zasilacz umożliwiający zewnętrzne zasilanie kasy i taksometru z sieci energetycznej prądu zmiennego o napięciu 230 V;
- 10) w przypadku kasy biletowej:
- a) oprogramowanie lub narzędzia umożliwiające zaprogramowanie kasy,
  - b) zasilacz umożliwiający zewnętrzne zasilanie kasy z sieci energetycznej prądu zmiennego o napięciu 230 V;
- 11) dodatkowe urządzenia, podzespoły i inne elementy niezbędne do rzetelnej oceny rozwiązań technicznych zastosowanych w konstrukcji kasy.

2. Do wniosku dołącza się opisy działania lub instrukcje obsługi wszystkich urządzeń dołączonych do kasy.

§ 57. W celu wykonania badań kasy, o których mowa w art. 111 ust. 6e ustawy, producent udostępnia do badań wszystkie urządzenia współpracujące z kasą.

Rozdział 8

Okres, na który jest wydawane potwierdzenie

§ 58. 1. Potwierdzenie, o którym mowa w art. 111 ust. 6b ustawy, wydaje się na okres 5 lat, po upływie którego może ono być wydane na następny okres, po złożeniu wniosku wraz z wymaganymi dokumentami i urządzeniami oraz przeprowadzeniu badań.

2. Potwierdzenie może być wydane na kolejnych 5 lat bez ponownych badań w przypadku, gdy:

- 1) przepisy, na podstawie których wydane zostało dotychczasowe potwierdzenie, nie uległy zmianie;
- 2) nie wystąpiły zmiany w zakresie funkcji, oprogramowania i konstrukcji kasy.

3. Potwierdzenie, o którym mowa w ust. 2, wydaje się na wniosek producenta złożony przed upływem okresu, na który wydano potwierdzenie dla danej kasy, ale nie wcześniej niż po upływie 4 lat od dnia wydania potwierdzenia, o którym mowa w ust. 1. Przepisy § 55 i § 56 stosuje się odpowiednio.

§ 59. Po uzyskaniu potwierdzenia, o którym mowa w art. 111 ust. 6b ustawy, zmiany funkcjonalne, konstrukcyjne lub programowe w kasie, przed ich wprowadzeniem, wymagają każdorazowo uzyskania nowego potwierdzenia.

Rozdział 9

Zakres badań kas oraz dane zawarte w sprawozdaniu z badań kasy

§ 60. Badania kasy obejmują:

- 1) sprawdzenie poprawności i kompletności wniosku, o którym mowa w § 55;

- 2) badania w zakresie:
  - a) konstrukcji kasy,
  - b) bezpieczeństwa kasy, w szczególności obsługi sytuacji awaryjnych,
  - c) poprawności realizacji funkcji kasy dostępnych dla użytkownika,
  - d) protokołów komunikacyjnych kasy.

§ 61. Sprawozdanie, o którym mowa w art. 111 ust. 6e ustawy, zawiera:

- 1) dane identyfikujące:
  - a) producenta,
  - b) typ kasy oraz wersję i sumy kontrolne programu pracy kasy;
- 2) wyniki badań;
- 3) stwierdzenie, czy kasa spełnia funkcje, kryteria i warunki techniczne, a w przypadku ich niespełniania – wykaz niezgodności wraz z ich opisem;
- 4) informacje o dacie i czasie trwania badań;
- 5) poświadczenie imienne wykonawcy badań.

Rozdział 10

Sposób oznaczania pamięci fiskalnej numerami unikatowymi kasy i warunki ich przydzielania oraz dokumenty, które powinny być dołączone do kasy przy wprowadzaniu jej do obrotu

§ 62. 1. Pamięć fiskalna jest oznaczana numerem unikatowym kasy wprowadzonym do niej wyłącznie podczas procesu produkcyjnego.

2. Numer unikatowy kasy składa się z trzyliterowego prefiksu oraz ciągu 10 cyfr.

3. Numery unikatowe kasy są przydzielane wyłącznie dla kas posiadających potwierdzenie, o którym mowa w art. 111 ust. 6b ustawy.

4. Przydzielenie numerów unikatowych kas dla kas danego typu następuje na podstawie wniosku producenta, zawierającego:

- 1) określenie typu kas oraz celu wykorzystania wnioskowanych numerów unikatowych kasy;
- 2) numer i datę potwierdzenia, o którym mowa w art. 111 ust. 6b ustawy, wydanego dla typu kas objętego wnioskiem;
- 3) określenie liczby numerów unikatowych kasy, które powinny być przydzielone;
- 4) wskazanie ostatnio nadanego prefiksu dla danego typu kasy, w przypadku kolejnego wniosku o przydzielenie numerów unikatowych kasy, dla tego typu kasy.

§ 63. 1. Do każdej kasy wprowadzanej do obrotu producent dołącza:

- 1) instrukcję obsługi kasy;
- 2) książkę kasy zgodną z wzorem określonym w załączniku nr 2 do rozporządzenia;
- 3) kartę kasy zgodną z wzorem określonym w załączniku nr 3 do rozporządzenia;
- 4) deklarację o spełnieniu przez kasę wymaganych funkcji, kryteriów i warunków technicznych oraz zgodności z egzemplarzem wzorcowym kasy, która była podstawą do wydania potwierdzenia, o którym mowa w art. 111 ust. 6b ustawy, zgodną z wzorem określonym w załączniku nr 4 do rozporządzenia.

2. Instrukcja obsługi kasy zawiera w szczególności:

- 1) informacje dotyczące:
  - a) obsługi kasy,
  - b) procedur programowania kasy;

- 2) opis kodów błędów obsługiwanych przez kasę, w tym opis kodów błędów odczytu pamięci fiskalnej;
- 3) opis warunków znamionowych użytkownika.

Rozdział 11

Przepisy przejściowe i końcowe

§ 64. 1. Opis techniczny protokołu komunikacyjnego, o którym mowa w § 42 ust. 1, minister właściwy do spraw finansów publicznych udostępni w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego tego ministra po raz pierwszy w terminie 14 dni od dnia wejścia w życie tego przepisu.

2. Opis techniczny protokołu komunikacyjnego współpracy kas z zewnętrznym terminalem płatniczym minister właściwy do spraw gospodarki udostępni w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego tego ministra po raz pierwszy w terminie 14 dni od dnia wejścia w życie tego przepisu.

§ 65. 1. Potwierdzenia, o których mowa w art. 111 ust. 6b ustawy, wydane dla kas na podstawie przepisów dotychczasowych, zachowują ważność przez okres, na który zostały wydane, chyba że potwierdzenie zostanie cofnięte.

2. Kasy wyposażone w funkcję stałą wydruku na paragonie fiskalnym, przy danych dotyczących wartości, oznaczenia waluty w złotych, w tym przy zastosowaniu skrótów „zł” lub „PLN”, mogą być stosowane nie dłużej niż do dnia, do którego zgodnie z odrębnymi przepisami złoty będzie uznawany jako prawny środek płatniczy na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, przy którego zastosowaniu jest prowadzona ewidencja.

3. Numer unikatowy kasy dla użytkowanych kas, które uzyskały potwierdzenie o spełnieniu kryteriów i warunków technicznych przed 2000 r., składa się z dwuliterowego prefiksu oraz ciągu 8 cyfr.

4. Numery unikatowe kasy dla użytkowanych kas, które uzyskały potwierdzenie o spełnieniu kryteriów i warunków technicznych po 1999 r. wydane przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych składają się z trzyliterowego prefiksu oraz ciągu 8 cyfr.

5. Numery unikatowe kasy dla kas posiadających potwierdzenie o spełnieniu funkcji, kryteriów i warunków technicznych wydane na mocy rozporządzenia uchylanego w § 69 składają się z trzyliterowego prefiksu oraz ciągu 10 cyfr.

§ 66. W sprawach o wydanie potwierdzeń, o których mowa w art. 111 ust. 6b ustawy, wszczętych i niezakończonych do dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, stosuje się przepisy dotychczasowe.

§ 67. W przypadku kas z papierowym zapisem kopii przepisy dotychczasowe stosuje się do dnia 31 grudnia 2018 r.

§ 68. W przypadku kas z elektronicznym zapisem kopii, o których mowa w § 2 pkt 5 rozporządzenia uchylanego w § 69, przepisy dotychczasowe stosuje się do dnia 31 grudnia 2023 r.

§ 69. Traci moc rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 27 sierpnia 2013 r. w sprawie kryteriów i warunków technicznych, którym muszą odpowiadać kasy rejestrujące (Dz. U. poz. 1076).

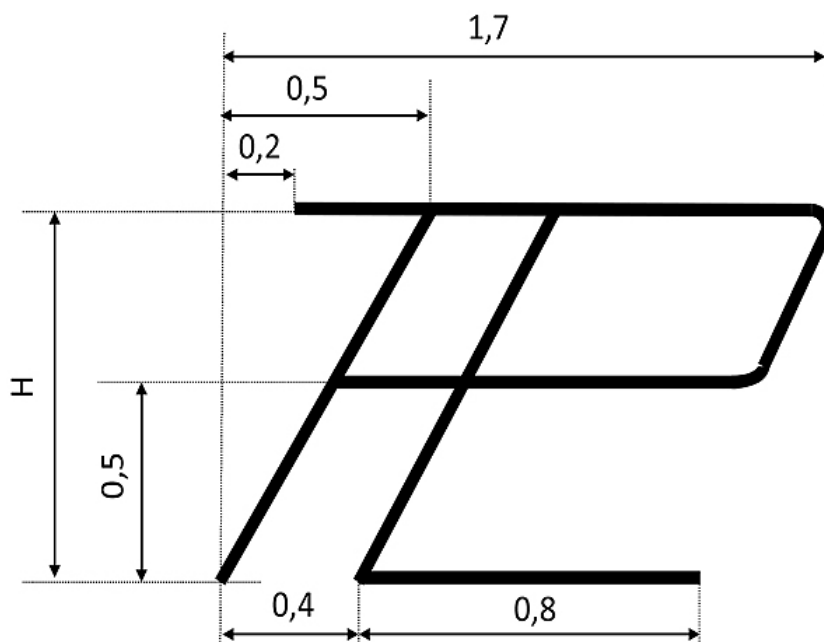
§ 70. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem § 64, który wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

Minister Przedsiębiorczości i Technologii: *J. Emilewicz*

Załączniki do rozporządzenia Ministra Przedsiębiorczości
i Technologii z dnia 28 maja 2018 r. (poz. 1206)

Załącznik nr 1

WZÓR LOGO FISKALNEGO

Umieszczone na rysunku wzoru wartości liczbowe są bezwymiarowe względem zaznaczonej wysokości H znaków występujących na paragonie fiskalnym w numerze unikatowym kasy.

WZÓR KSIĄŻKI KASY

DANE O KASIE (WYPEŁNIA PRODUCENT)	
MODEL/TYP ¹⁾	
NUMER FABRYCZNY	
NUMER POTWIERDZENIA	
NUMER UNIKATOWY KASY	
IMIĘ I NAZWISKO LUB NAZWA PRODUCENTA ORAZ ADRES JEGO MIEJSCA ZAMIESZKANIA LUB SIEDZIBY	
DANE O SPRZEDAWCY KASY (WYPEŁNIA SPRZEDAWCA)	
NAZWA I ADRES SPRZEDAWCY KASY	
DANE O PROWADZĄCYM SERWIS KAS (WYPEŁNIA SERWISANT KAS)	
NAZWA I ADRES PROWADZĄCEGO SERWIS	
MIEJSCE UŻYTKOWANIA KASY (WYPEŁNIA UŻYTKOWNIK KASY)	
ADRES MIEJSCA, W KTÓRYM KASA JEST UŻYTKOWANA	
NUMER EWIDENCYJNY KASY	
SPOSÓB UŻYTKOWANIA KASY ²⁾	
PIECZEĆ UŻYTKOWNIKA	

¹⁾ W przypadku kas współpracujących z taksometrem – dodatkowo typ taksometru.

²⁾ Zgodnie z kategoriami, o których mowa w § 5 rozporządzenia.

INFORMACJE DOTYCZĄCE UŻYTKOWNIKA KASY (WYPEŁNIA UŻYTKOWNIK KASY)	
NAZWA I ADRES SIEDZIBY UŻYTKOWNIKA KASY	
NUMER IDENTYFIKACYJNY PODATNIKA	
DATA I PODPIS OSOBY UPOWAŻNIONEJ	

POTWIERDZENIE FISKALIZACJI KASY (W TYM ZAŁOŻENIA PLOMB)		
DATA I GODZINA	SPOSÓB UŻYTKOWANIA KASY ²⁾	IMIĘ I NAZWISKO ORAZ PODPIS SERWISANTA

OSOBY UPOWAŻNIONE DO WYKONYWANIA SERWISU KASY REJESTRUJĄCEJ		
(WYPEŁNIA PROWADZĄCY SERWIS KAS / KIEROWNIK PUNKTU SERWISU KAS)		
NAZWISKO I IMIĘ		NUMER IDENTYFIKACYJNY
ADRES PUNKTU SERWISOWEGO I TELEFON		PODPIS KIEROWNIKA SERWISU
NAZWISKO I IMIĘ		NUMER IDENTYFIKACYJNY
ADRES PUNKTU SERWISOWEGO I TELEFON		PODPIS KIEROWNIKA SERWISU
NAZWISKO I IMIĘ		NUMER IDENTYFIKACYJNY
ADRES PUNKTU SERWISOWEGO I TELEFON		PODPIS KIEROWNIKA SERWISU
NAZWISKO I IMIĘ		NUMER IDENTYFIKACYJNY
ADRES PUNKTU SERWISOWEGO I TELEFON		PODPIS KIEROWNIKA SERWISU
NAZWISKO I IMIĘ		NUMER IDENTYFIKACYJNY
ADRES PUNKTU SERWISOWEGO I TELEFON		PODPIS KIEROWNIKA SERWISU

Osoby, które nie świadczą serwisu, kierownik serwisu wykreśla i potwierdza imieniem i nazwiskiem oraz podpisem z dniem zaprzestania jego świadczenia.

INTERWENCJE TECHNICZNE SERWISU KAS (WYPEŁNIA SERWISANT)	
DATA I GODZINA	
OPIS ZGŁOSZONYCH NIEPRAWIDŁOWOŚCI DZIAŁANIA KASY REJESTRUJĄCEJ	
STAN PLOMB KASY, LICZBA	
ELEMENTY KASY WYMIENIONE PRZY NAPRAWIE	
WYSZCZEGÓLNIENIE DRUKOWANYCH DOKUMENTÓW FISKALNYCH	
PRZYCZYNY, Z POWODU KTÓRYCH JEST NIEMOŻLIWA NAPRAWA KASY NA MIEJSCU	
MIEJSCE NAPRAWY KASY, ADRES SERWISU	IMIĘ I NAZWISKO ORAZ PODPIS SERWISANTA
ODBIÓR NAPRAWIONEJ KASY REJESTRUJĄCEJ	
DATA I GODZINA	
POTWIERDZENIE ODBIORU KASY – ZWROT DOKUMENTÓW FISKALNYCH – STAN PLOMB PRAWIDŁOWY	DATA, GODZINA, IMIĘ I NAZWISKO ORAZ PODPIS UŻYTKOWNIKA KASY

WZÓR

KARTA KASY	
NAZWA KASY	Nazwa handlowa urządzenia
IMIĘ I NAZWISKO LUB NAZWA PRODUCENTA KASY ORAZ ADRES JEGO MIEJSCA ZAMIESZKANIA LUB SIEDZIBY	Dane producenta kasy
PODMIOT SKŁADAJĄCY WNIOSEK, ADRES	Dane firmy składającej wniosek, działającej w imieniu producenta
RODZAJ KASY	Kasa autonomiczna / drukarka fiskalna
LICZBA NAZW TOWARÓW I USŁUG	Wielkość bazy towarowej charakteryzowana ilością towarów i usług, osobno dla wszystkich opcji kasy
WYŚWIETLACZE DLA NABYWCY	Przewidziane wyświetlacze dla nabywcy: Zintegrowane z obudową: Rozłączne:
ZAKRES TEMPERATUR PRACY KASY	xx □ xx □ C
TYP INTERFEJSU KASY I PRZEZNACZENIE	Typ interfejsu – przeznaczenie (np. współpraca z komputerem / czytnikiem kodów / wagą / terminalem płatniczym / szufladą)
KATEGORIA KASY	Ogólna / kasa o zastosowaniu specjalnym: współpracująca z taksometrem, apteczna, biletowa, restauracyjna itp.
PROGRAM PRACY KASY	Jednoznaczne oznaczenie za pomocą nazwy i wersji programu pracy kasy oraz sumy kontrolnej pliku zapisanego w pamięci programu pracy kasy – dane zgodne z raportowanymi przez kasę
PROGRAM DO ODCZYTU PAMIĘCI	Jednoznaczne oznaczenie za pomocą np. nazwy i wersji programu
OPCJE KASY	Opcje kasy wraz z oznaczeniem rozróżniającym kasę. Dotyczy wszystkich opcji konstrukcyjnych, takich jak różne pojemności pamięci wewnętrznych, różne pojemności bazy towarowej, wyposażenie w opcjonalne wbudowane porty komunikacyjne, różne opcje wyświetlaczy lub mechanizmów drukujących (nieidentycznych funkcjonalnie), wydruk faktur lub inne funkcje lub elementy konstrukcyjne.

WZÓR DEKLARACJI PRODUCENTA

dołączany do każdego egzemplarza kasy
deklarujący jej identyczność techniczną, funkcjonalną i programową z kasą wzorcową poddaną badaniom

Imię i nazwisko lub nazwa producenta oraz adres jego miejsca zamieszkania lub siedziby, a także jego NIP

Miejsce sporządzenia, data

OŚWIADCZENIE PRODUCENTA

Imię i nazwisko lub nazwa producenta oraz adres jego miejsca zamieszkania lub siedziby

Oświadczamy: Każdy egzemplarz *Typ i model kasy rejestrującej* we wszystkich dopuszczonych wersjach kompletacyjnych z następującym oprogramowaniem:

program pracy kasy	wersja .....
program pamięci fiskalnej ¹⁾	wersja .....
program do odczytu pamięci	wersja .....

jest identyczny technicznie, funkcjonalnie i programowo z kasą wzorcową, dla której wydano potwierdzenie, o którym mowa w art. 111 ust. 6b ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług, i spełnia funkcje, kryteria i warunki techniczne określone dla kas.

Potwierdzenie: Główny Urząd Miar *nr* ..... *rok* .....

Data: *data*

Podpis: *imię i nazwisko oraz podpis osoby upoważnionej*

¹⁾ O ile występuje.